46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 386 Կ. ՊՈԼԻՍ, 1902 ՅՈՒԼԻՍ 18/31 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 25 ՐԷՊԻԼ ԱՒՐ 18 ԹԷՄՈՒԶ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պազար Ալի Մատէոի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزه‌در
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Միջավայրի կիրը.— Հրահանգիչ դաս մը.— Ասպարէզներ անգործ կիներու.— Հայ քէֆիզմը

Հայ կինը՝ իր սահմանափակ կեանքին մէջ, եթէ երբեք անձնական հեշտանքներու եւ ուրոյն գործունէութեան հանգամանքները չէ ունեցած՝ անցեալէն դէպի մեր օրերը երկնցող իր գոյութեան շրջանին մէջ, սակայն, ընդհանուր առմամբ, իր բնական ուշիմութեան եւ սեռին առանձնայատուկ լաւագոյն ձիրքերովը՝ գերազանց խթան մը եղած է, իր ամուսնական ընկերոջ նիւթական եւ բարոյական կեանքի ելեւէջներուն մէջ։ Մենաց որ, հայ կինը՝ մերթ չգոհանալով իր միակողմանի դերին մէջ, ամուսնին աշխարհիկ կեանքի դէպքերուն, մանրամասնութիւններուն ալ, շատ անգամ իր թելադրիչ ազդեցութիւնը, գեղեցիկ ներշնչումը տպաւորելու ապացոյցները տուած է։

Եւ այս վերաբերումով՝ ինչ որ կայ, կամ ինչ որ կը տեսնենք հայ կնոջ մտերիմականութեան պարզ գոյներու եւ գիծերուն մէջ, անոր դարերէն տարին բերած մաքուր, ազնիւ ունակութեան բաժինն է անպայման։ Բայց միջավայրի եւ ժամանակի բարքերն ալ երբ, այսօր՝ Արեւմուտքի սովորոյթներէն, ըմբռնումներու ամրողջութենէն շատ բաներ են իւրացուցած, իրաւամբ կը թելադրեն օրուան կինը՝ որ աւելի սերտօրէն և բնականօրէն գործակցի իր կենակցին բարոյական թէ՝ նիւթական շարժումներուն, անչուշտ իր կարողութեան և պատշաճութեան թոյլատրած չափովը։ Շատ բնական ալ է որ, այս պայմաններով կինը՝ չըլլայ, չմնայ այլ եւս համակ պերճանքի ցուցամոլութեան և պչրանքի ենթական։ Անոր դերին մէջ՝ իսկական բարեշրջում մը յառաջ եկած է, զոր հրճուանօք կ'ողջունեն օրուան խորհողները, կնոջ յարգն ու պատիւը բարձրացնող իբր գեղեցիկ իրողութիւն մը։

Այս մտածումներուն առաջնորդեց զիս այն խօսուն օրինակը կնոջական գործունէութեան, զոր ես, ամէն օր կը նշմարեմ օտարագի չափանաս աղջիկն մը մտս։ Էրիկ մարդու մը չափ լուրջ, և երեւոյթին մէջ մելամաղձիկ դիմագծութիւն մը ամբողջացնող այդ աղջիկը ամէն օր, փողոցէ փողոց պտտելով իր ծերունազարդ հօրը կ'օգնէ, անոր հետ հաց ծախելու համար։ Ո՛րքան պարզութիւն, ո՛րքան անկեղծութիւն կը ներշնչէ ինծի այս համեստ աղջիկն երեւոյթը, մանաւանդ՝ երբ նկատի կ'առնեմ այն պարագան թէ՝ եզական անսովոր իրողութեան մը պատկերն է, որ կը ցոլանայ անոր, վաճառորդ աղջկան այդ հաղուագիւտ տիպարին մէջ։

Եւ մեր անգործ մնացող բազմաթիւ աղջիկներուն համար, եթէ ոչ զբաղման տեսակ մը, այլ աշխատութեան օգտակար դասի մը հրահանգը կը կարդամ ես միշտ, այդ բարի աղջկան եզական արարքին մէջ։

* * *

Եւրոպական և ամերիկեան միջավայրերու մէջ, գիտենք թէ գեղեցիկ սեռին —թողէք միւս սեռինը— ֆիզիքական թէ նիւթական պէտքերը յաճախ նոյն սեռին դեռատի և չափահաս ներկայացուցիչներուն կողմէ կը մատակարարուին։ Եւ կերպով մը՝ մեր միջավայրի հանգամանքները, աւանդութեան օրէնքները թէեւ Արեւմտեան քաղաքակրթութեան թոյլատու միջոցները չեն ընձեռեր տակաւին, սակայն ինչ ինչ ներելի սահմաններու մէջ կարելի է որ հայ իգական սեռը՝ իր միջավայրին մէջ, հացի մը կամ չահու հեղինակը ըլլայ։

Տղաբերքի կամ կնոջական հիւանդութեանց ատեն, լուրջ բարեդիպութիւն մը չպիտի ըլլար արդարև, եթէ մայրերու, տիկիններու սնարին վերեւ մանկաբարձուհիներ, կին բժիշկներ կամ վիրաբոյժներ ունենայինք մենք. ակէ առաջ եկած բարիքը գերազանցօրէն անփոխարինելի պիտի ըլար այլեւայլ տեսակէտներով։

Եւ կանացի արդուզարդերու, հագուստներու կամ կազմածներու պէտքերը հայթայթող հաստատութիւններու մէջ վարիչի կամ պաշտօնեայի և բանւորի պաշտօնները վայելչօրէն կրնային տանձնել մեր մէջ ձեռնհաս օրիորդներ կամ պարկեշտ տիկիններ։ Եւ նուազը՝ իր բազմազան երանգներուն մէջ, կանացի անոյշ ձայնին և գողտրիկ մատներուն հպումին տակ կամ ուղղութեամբը աւելի բնական, ներդաշնակ ուսուցում մը չէ՞ ստանար արդեօք, բազմաթիւ ընտանիքներու յարկին տակ ուր այսօր, ամէն ժամանակէ աւելի պատուոյ տեղը կը գրաւէ ան։ Այս մտքի մեր թուումն մասանցը՝ կրնար երկարիլ տակաւին, որքան որ միջավայրին ըմբռնումներն ու տրամադրութիւնները ներեին։

Ճշմարիտ է որ, կին մը երբ իր պատիւէն և զգացումի բարձրութենէն կ'իջնայ, կը ցածնայ, բարոյական փլուզում մը կը պատկերացնէ ան, որուն մէջ ալ ալ յաճախ ապրուստի, անձնական գոյութեան խնդիրը էական տեղ մը կը գրաւէ. բայց անհատականութեան ազնիւ գիտակցութեամբը օժտուած, և առաւել կամ նուազ արդար չահու մը գոյութիւնը ապահովող կին մը վատահ ենք թէ առաքինութեան մարմնացումն իսկ է։

Ուրեմն, հայ աղջիկներու միջավայրին հանգամանքներուն ներած չափովը իրենց կեանքը ինքնին չահելու համար ըրած ձեռնարկներն ծախահարութեամբ է որ պիտի ողջունուին հիմակ. և անոնց այս գնահատելի ընթացքովը, իսկոյին սեռին թէ դասակարգին պատիւն է որ պիտի բարձրանայ, որմէ ալ ցեղին ջղային ուժն է որ առաւելապէս պիտի զօրանայ ու բեղմնաւորի անկասկած։

Ապաքէն հայ ֆէմինիզմը այս կերպով է որ կ'մրցունենք մենք։

ՄԿՐՏԻՉ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Ի՞ՆՉ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԱՄ ՏՂՈՒՍ

Ամէն ծնողք առաջին անգամ այս հարցը կը յղանայ անշուշտ, երբ զաւակը հինգ վեց տարեկան ըլլայ. բայց աւա՜ղ, չատեր անկարող ըլլալով այս կենսական խնդիրին ուղիղ լուծումը գտնելու, թիւր դաստիարակութեան մը ազէտին կը զոհեն իրենց զաւակները։

Ժամանակակից քաղաքակրթուած ազգերուն ներկայ և անցեալ կրթական տարեգրութիւններուն վրայ հարեւանցի ակնարկ մը նետելով կը տեսնենք որ իրենց ամէն յեղաշրջման ու բարեփոխման մէջ անոնք նկրտած են միշտ համապատասխանելու միջավայրին բնական պահանջումներուն և ժողովուրդին հոգեբանական ձգտումներուն։ Ու ըստ այնմ պատրաստուած ծրագիրները տուած են և կուտան փափաքուած արդիւնքները նախնական, էյէմրդական և մասնաբիպման ուսումներու, բոլորն ալ իրենց յատուկ տոհմային կնիքովը դրոշմուած։ Ծրանսական, անգլիական, գերմանական վարժարանները իրենց մասնաւոր ուղեցոյց մը, մէկզմէկէ աւելի կամ նուազ տարբերութիւններ, ուղղութիւններ ունին, որոնք իրենց երկրին ու ժողովուրդին յատկանիշն են։ Հետեւաբար նուազ արդիւնաւոր ու անհամապատասխան կ'ըլլայ օտարի մը յատուկ ծրագիրը ընդօրինակելով նոյնութեամբ կիրարկել ուրիշ ազգի մը որ տեղական տարբեր պայմաններու մէջ գտնուելով իրեն մասնաւոր պահանջումներ ունի։

Դաստիարակութիւն ըսելով մեր մէջ չատեր, — մանաւանդ գաւառները — միմիայն մտաւորական զարգացում կ'ըմբռնեն, մինչդեռ օտարները իր երեք գլխաւոր ու էական մասերովը կը հասկանան զայն. ֆիզիքական, խմացական և բարոյական դաստիարակութիւն։

Ֆիզիքական դաստիարակութեան գրեթէ կարեւորութիւն տուած չենք ու տակաւին մեր վարժարաններուն մէջ խիստ անչնչին թիւ մը կը կազմեն այն կրթական հաստատութիւնները, որոնք գնահատելով անոր անհրաժեշտ պէտքը, մարմնամարզի համար չաբաթը քանի մը ժամ ու քիչ մըն ալ դրամ չեն խնայեր։ Շատեր այն յաւակնութիւնը ունին թէ այդ ամենակարեւոր մարդանքը լարախաղացական աւելորդ ժամանց մըն է, ու թերեւս այդ պատճառաւ չէ ընդհանրացած ամէն կողմ, մինչդեռ անիկա եւրոպական ամէն կարգի կրթական յարկերուն մէջ շատոնց մուտ գտնելէ յետոյ, հասարակութեան համար հաստատուած մարմնամարզի ոգեկոչներն ալ օր օրի կը չատնան։ Այսօր գիտական ճշմարիտ իրողութիւն մըն է թէ խմացական կարողութիւններու զարգացումը մարմնական առողջութեան հետ համընթաց կը զօրանայ, ուստի իրաւամբ անգլիական առածը ըսած է. «Առողջ միտք առողջ մարմնոյ մէջ»։

Մեր նախնական վարժարանները ընդհանրապէս ֆրանսական տարրական նախակրթարաններուն (Ecoles primaires élémentaires) և բարձրագոյն նախակրթարաններուն (Ecoles primaires supérieures) փոքր ի չատէ համապատասխան ծրագիրներու կը հետեւին, բայց գաւառներուն մէջ այդ ծրագիրները յաճախ գլխաւոր ուսուցչին քմահաճ փոփոխումներուն ենթակայ կ'ըլլան, գրեթէ տեսականը միշտ նախադաս համարուելով գործնականէն։ Շատերու մէջ միայն մէկ օրինակով բացատրեմ միտքս. մօտակայ գիւղի մը վարժարանին մէջ տարուան մը դասընթացք կը հաստատուի բուսաբանութեան ու գիրքին երկրորդ մասին մէջ յաւելուած երկրագործական համառօտ ու գործնական տարերքը ուսուցանել զանց կ'առնուի, ինչ որ գաւառացի ուսանողին անհրաժեշտ դարձած է այժմ, և եթէ դիտութեան ներկայ գործնական միջոցներուն քիչ մը տեղեակ ըլլան, ապագային անոնցմէ շատերը պիտի կրնան իրենց հացը ճարել, թերեւս իրենց քադը չինել։ Փոխանակ գործնական պիտանի դասերու, սա և սոր նման խել մը անպէտ ոռիմներ, թութակի նման, գոց ընել տալով ի զուր կը չարչրկեն մատղաշ միտքերը։ Ու այդ հակամանկավարժական դրութիւնով դասատրակուած խեղճ տղաքը տարիներու շրջանը բոլորելով օրին մէկը կ'ինան գործնական կեանքի մէջ բոլորովին խակ ու անպատրաստ, առանց նախապետական վաղեմի գործերու չաւէն շեղելու և կամ գիտական նոր մեթոտներով զանոնք քարափոխելու, առանց ապրուստի նոր միջոց մը խորհելու, նոր գործի մը նախաձեռնարկ ըլլալու։

Երբ այսօրինակ մկանոնի գասդրանիմէ կը ջանանք, կարելի եղածին չափ, անոնց մտաւորական պաշար ջամբել աշխատիլ գէթ բարոյական գլխաւոր սկզբունքները դրոշմելով անոնց սրտին մէջ, այդ կարեւոր թերին լրացնել։ Բարոյականը պէտք է միակ խարխիսը կազմէ մեր դաստիարակութեան, տղուն բարոյական նկարագիրը չինելու է նախ, ընտանեկան և բարեկամական պարտականութիւններու զգացումը, պարկեշտութեան և ուղղութեան սէրը արթնցնելու է անոր սրտին մէջ։ Ռոլլէն իր Traité des étudesին մէջ կ'ըսէ. «Դպրոցը՝ ամիսար քաղաքացիներ պատրաստելու համար պէտք է ուսանողին մտաւորական կարողութիւնները մշակելով ջանայ նոյնպէս ազնուացնել սիրտը, պատուոյ և ուղղութեան սկզբունքները թելադրելով։»

Ֆիզիքական, իմացական և բարոյական դաստիարակութիւնը սերտիզօրէն ուած են իրարու. գիտուն, բայց անբարոյական մարդը, ընկերական կեանքի մէջ ինչ արժէք ունի, նմանապէս գիտուն, բայց անատէտ մէկը, ինչ օգուտ կրնայ ունենալ հանդէպ իր անձին։

ՄԱՆՈՒԿ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

Պիտի հրատարակեմ հայ քահանայի մը, եւ Բինկեանցի ալ քահանայի մը, մէկ մէկ պատասխանը, մեր Բարիզի թղթակից «Մոգպեսի»ի ուղղուած, որուն մէջ մեր ընթերցողները հայ քահանայէ մը չսպասուած մէկէ աւելի գրական ապշեցուցիչ յայտնութիւններ պիտի գտնեն։

Թէպէտ մեր գրողներէն շատեր վիրաւորուած պիտի զգան ինքզինքին անկէ, — որոնց հետ նաեւ մեր Բարիզի ազնաստակիցը, — սակայն վստահ ըլլալով «Մոգպեսի»ի ազատախոհութեանը եւ ակնարկուող անձերուն լայն մտածող ըլլալուն, եւ մեր մէջ նմանը հիչ տեսնուած զրուածքի մը հանոյքին համար, պիտի հրատարակեմ այդ յօդուածը, ուր գրական, գիտական եւ իմաստասիրական կուռ հմտութեան հառագայթում մը կը ցոլանայ, եւ որ կրնայ գաղափար մը տալ թէ, հանայ մը ինչե՛ր կրնայ ըլլալ, այո՛, տէրտէր մը։

ՀՈՎՈՒՍԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Զմեռուայ միօրինակ կեանքէն ձանձրացած սրտի և հոգիի թունդ բաբախումով կը զգայինք գարնան բանբերներու կենսաւէտ գեղեցիկները։

Եթերին մէջ՝ թռչնոց ծիւ ծիւ վուվուներն, վարը՝ ջուրերու յորդ շառաչները. դաշտին վերեւ ծառերու զարդարանքը, բուրաստանց՝ ծաղկեփթթումը, լերանց կատարին կուսուրին բազմազան խոտերու երփներանգ գոյն ու տեսակներ, գոմերէն դուրս՝ ուլիկներու ու գառնուկներու մէ՛ մէ՛ները, տուներէն ներս միօրինակ կեանքի թափումը և դուրսը աղատ օդ շնչելու և հոս ու հոն կանանչներուն վրայ ընկողմանած մայիսն —դրախտի գեղուհին— ողջունելու խել բաղձանքը կը տոչորէ զմեզ։ Գարունը—դրախտի մանրանկարը — ողջունել ամէն բաբախող սրտի ըղձանքն է և թրթռուն հոգիի երազանքն. և քանի՜ գրիչներ ծիածանի մէջ թաթխած իրենց ծայրեր, հիւսեր են տողեր գարունն ծաղկեկապելու, ո՞րչափ մտքեր խել թռիչներով իրականապէս նկարագրելու մղձուանջին բռնուէր են և սակայն ճշգրիտ պատկերացումը պակսեր է. քանի՜ հեշտօրօր ձայներ եղանակեր են գեղագեղեղ. վերը՝ ջինջ ու անծալ երկնքին մէջ սոխակն ու ծիծեռ, վարը՝ մարդն, ստեղնաչար, և թրթռաթեւեր ու նորէն գարունը դեռ հմայուած չէ այս եղանակներու վեհութենէն. որչափ հոգիներ ի տես և իլուր գարնան, թրթռացեր են սրտի տաճարին մէջ, սիրոյ խորանին վրայ, զգացումներու խնկանոցին ծոցը, իսկ գարունը այդ թրթռացումներու եւ երակներէ քամուած սէրերու հանդէպ դեռ չէ ստացած յագուրդը հո՛ն ստեղնաչարին առջեւ, որ իր յուշերը մոմերու պէս կը կածկլտան հեզիկ ու մշիկ։ Գարնան մշկաբոյր օդը՝ իր խնկաղօծ ընքուշ ազդեցութեամբը՝ սկսած է գեղեցկացնել ամէն ՝ր ու առարկայ, ընութիւնը վաճառելով իր մարգարտաշող զըմրուխտաչար չորերը, և որը պճնուած ունի իր մէջը հմայքի ու քմայքի խածնող ու կրծող տեսքը։ Գարունի երփնափայլ մարքեր, մարմանդ և պուրակք, դաշտ ու լեռ, քանի՜ սիրալի ու սիրուն հրապարակ մը կը ներկայեն, և այս կը ներգործէ այն ազդեցութիւնը, ինչ ազդեցութիւն որ կ'ընէ մեռելի մը յանկարծ յառնումը սեւ փոսէն. գարունը ալ ձմեռի սև պարէնէն դուրս յարութիւն առած է գեղ այտերով, վարդ կարմիրով նազելափայլ ճկմկալու. այպէսով անմոռաց սիրահար սրտեր ու մտքեր անգամ մը ևս հրահրելու, մարդ թռիլ ու թռուիլ կ'ուզէ գարնանազած վայրերու կչտին ու սրտերին։ Մաղուած արշալոյսէն քիչ վերջ երբ դեռ երկնքի նորավառ գունդը իր գիշերապարենէն դուրս մուտ գործած չէր անուշ հանդարտութեան մը վրայ, ու միայն իր մանկլաւիկ ցոլքեր, անծիր միապաղաղ կապուտակին վրայ խաղեր ու խաչեր կը գծգծէին սեւ ուղի կ'ընկնենք դուրս գալով տափակ կեանքի դոժկցած վիճակէն, քիչ մը ամիսներու էն սիրունը ազատախառն հրապուրոտ վայրերու վրայ ծծելու և գեղեցկութիւններէն ու սրբութիւններէն քաղելու ու համբուրելու սրտի ծալքերու և հոգիներու թերթիներու խորշը։ Քառորդ ժամէ մը վերջ ա՛լ քաղքի տներ ու փողոցներ փախուստ տուած են մեզնից և մենք ձիերու քառաստրակ քայլերու, ընկերաց հեշտալուր երգերու ճուկացող թռչնոց դաշն եղանակաց տակ կը գնանք։ Քաղքի արուարձան Սանարիս Պաղատրքի վերջակէտէն կը դիտենք անմահ Եփրատը որ վերէն վար հեւքոտ քալուածքով մը և առաւօտի վերակենդանացած առուգութեամբը գմեզ կ'ողջունէ. աջ ու ձախ քարէ լեռներ-Խոտարն և Զոկի Պողազն. վերը՝ կամար կապուտը, վարը գծուած ուղին, հանդիպակաց կողմն ալ քարին վրայ պառկած վանքը — Հայ-հոռոմ գիւղը — որ իր փառանխտ դիրքովն, ճաշակաւոր կրապատ տներովն, ծառ ու ծաղկունքով պչրուն, նազող դիցուհիի մը պէս հեծած քարէ գահաւորակաց վրայ, խոր կ'ազդէ դիտող աչքերու, ցանկալով միշտ խոնարհեցնել պլպլացող գոթիներ ինչպէս վեհն Եփրատ։ Այս գիւղ ունի հարուստ բնակութիւն մը, աւելի կարողներ թողուցած իրենց ծերունազարդ. ունին գեղակերտ եկեղեցի մը ջրին վրայ, եկեղեցին հարուստ է և այս հարաւութիւն կրնայ գործածուիլ մտաւոր զարգացման և յառաջացման. ունին դպրոց մը ուր խառն կը նստին մանչ ու աղջիկ, կ'ուսանին Հայերէն, Թուրքերէն և Յունարէն. պատմութիւն, աշխարհագրութիւն, թուաբանութիւն, գիրք սրբազան, գրագրութիւն, ինչպէս նաեւ գեղեցիկ գրչագրութիւն։ Ուսուցիչներն ալ ինքնին ազգային ուսեալներ են։ Ուսումնական տարեշրջանի մը ամսոյն մէջ, ուսանողներուն ներկայացուցին ներկայացումներ մը, ուր ներկայ գտնուեցայ ես ալ։ Ներկայացումներուն մէջ ամենայն ազնուութեամբ ներկայացուցին Հայ գեղեցիկ սիրոյ մը դրուագը

պա Լազարին միեւնոյն ատեն քահանայ, դասատու և մետրապոլիտի փոխանորդ է։ Հալքալիի ատուռծաբանական դպրոցէն դուրս եկած է։ Ուրբաթայոյտ գնացքով մօտեցանք կամուրջին, որ երկու քարէ կուրծքերու վրայ հանգչած է, կլորիկ հասոյթ մը կը բերէ քաղաքապետութեան։ Ճամբաներնիս քարքնուտ է և անաւոր։ Մի կողմերնիս լերկ քարերու ցցունքներ անծայր անծիր կապուտակին հպող։ միւս կողմերնիս չեչտակի չերտ կողմի ապառաժի, որուն պատուանդանն է Եփրատը, որ ճորճորալով կը ճկմկայ, սիալ քայլ մը, սայթաքում մը ճըլո՛պ։ Եփրատին ծոցը։ Ճամբորդը պէտք է խիստ զգուշութեամբ վարէ ձին և ինքզինք, երբեմն ալ աղօթքի մրմունջներ շրթներու տակ բաբախեցնէ, որպէս զի ազատ դուրս գայ այս սոսկալի ճամբէն։ Երկիւղն և Եփրատ կը փախին, և մենք ազատ շնչով մը կը բարեւենք աշուձախ փռած վեց փորա թուրք, հայ և հոռոմ գիւղերը։ Գիւղերը դաշտ չունին, դրամի և կամէութեան ուժը մէջտեղ բերեր են ծառ, ծաղիկ կանաչ։ գիւղացիք ընդհ. կարող դասակարգին կը պատկանին։ Կը հանդիպինք Բալուն Թէօքէն վայրը և ջրի մը վրայ կը հանդչինք, ձիեր կը դոփեն։ Քիչ քիչ կը բարձրանանք և առջինիս կը պարզուի փոքրիկ անապատ մը երեք քառորդ ժամու տարածութեամբ մը, ասոր աջին կանգնած է օդակաւոր Ձալ տաղին Մնձուրին դրկիցը, ճակատին Խալիչը, Ճամբորդին սարսափեցուցիչը, ձախին աներես քարերու շարքերը։ Խալիչի կողէն գլգլացող կաթնաղբիւրէն անուշ անուշ չծծել յանցանք է, և ամենքս պատառոտ կը մերձենանք մեծափարթամ լեռներէն բխեցող մեղրահամ կաթնուկին։ Կը հասնին Բինկեանի առոյգ տաղաքներ զմեզ դիմաւորելու, կ'անցնինք աներկիւղ Խալիչի գագաթը, որ հաւասար տարածութեան մը վրայ կը գտնուի Մնձուրի, Կեօլի, Ձալի Ախի և Տէլի Տաղիներու և այլ բարձր բերձ լերանց։ զառիվայր օձապտոյտ ճամբաներ կտրելով կը հասնինք Սօսիք։ հոս երկու չէնքեր կան սրբատաշ քարերով խիտ ծառեր, զուլալ ջրեր, փոքրիկ մարմանդներ, քարէցցունքներու վրայ բուեկնի, նշենի մշկաբոյր ծառերու երեւումներ, կարմիր տոպիկ կաքաւներու կաքկուզուռներ, այծեմանց ոտոստումներ կը հմայեն և կ'ապշեցնեն անկուշտ դիտողը։ մենք ալ հիմակ իր հիւրնկալ ծոցին մէջ ծունգի կուգանք պահիկ մը հանգստանալու։ Հեռուներէն սկսան ժանեկաւոր վարագոյրները Եթերի լանջացը վրայ, որոնք նշանակ էին բարեբար անձրեւներուն տեղալուն։ Սկսեցինք արագել։ ցերեկի մօտ կը հասնինք Բինկեան։ սա՛ իր անաւոր դիրքով ամէն այցելուէ կը խլէ յարգանքի բաժիններ։ Երեք կողմէն կը բարձրանան սրածայր քարէ լեռներ, մին Բէօչէի քար, միւսն Տէրպապայի այգին։ իսկ միւսը Կուլուն։ անդէի խայտն ձեւն ունի։ երեք ալ երկարաձիգ ձորեր ունի։ Տաղլար ձոր, Խորունկ ձոր, Տլոխի ձոր։ առջինէն կը սորայ Եփրատ, հիւդճակատն ալ ունի դաշտը իր առատ պարէգներուն։ տուներ Եփրատի եզերքէն մինչեւ քարերու ծոցին մէջ սփռած։ Հակառակ տնտեսական անձուկվիճակին կրթ։ մակարդակը միշտ բարձր մնացած է և կը յարունակուի։ Երբ ներկայիս արտաքին երեւոյթներն աչքի առջեւ կը պարզուի, չկրնար հաւատացուիլ թէ՝ այս կերպարանքի տակ խօսողն բոլորովին մաքուր ու զուտ հայերէն խօսողմըն է։ 1842 թուականէն մինչեւ ցարդ դպրոցը կանոնաւոր ընթացքով մը շարունակուած է։ և դուրս տուած է կարող և մեծ անձնաւորութիւններ, հարուստ դրամատէրներ Պոլսոյ հրապարակն բռնող, պաշտօնեաներ, կարող քահանաներ, վարդապետ, բժիշկ, վաճառական, պատկերահան, գործարանապետ, ատամնաբոյժ, երկրագործ, հեռագրատան բարձր պաշտօնեայ, զինուորական դեղագործ, ասոնք Բենկի դպրոցէն ելլելով կրցած են անմիջապէս բարձրագոյն ընթացքի հետեւիլ։ սոյն թուականէն սկսեալ աղջկանց դպրոց ալ ունեցած են թէեւ, ո՛չ միշտ բաց։ Տղամարդիք սրամիտ, ուժեղ և չարքաշ են։ կանայք եւս, ասոնք դաշտի կոչտ գործէն զատ պոլսականին հաւասարով ամենանուրբ ձեռագործներ շատ ճարտարօրէն կը գործեն։

ԴՊՐՈՑ։ — Երկու դպրոց ունին, մին արական Մեսրոպեան անուամբ, որուն մէջ կ'աշակերտեն 90-100 տղաք, դասատուք 3։ Երկրորդը իգական՝ Նազենեան անուամբ, դեռ փակ։ դպրոցը շատ փառաւոր մի շէնք է։ Պատ. Թաղ. Խորհուրդը որոշած է 2 օրիորդներ յղել Ակն, որպէս զի գորգի ցփիրի արուեստներն ուսանին։

ԵԿԵՂԵՑԻ։— Ունի երկու եկեղեցի, մին Ս. Հրեշտակապետ նեսեմացած։ երկրորդն Ս. Աստուածածին, Եփրատին վրայեկը, կանգնած սրբատաշ հատատիմն քարերով։

ՎԱՆՔ։ — Ունին մի վանք, Ս. Երրից Մանկանց անուամբ, ծառով ծաղիկով, արտով ու պարէզով վայր մը, նորէն Եփրատին հեղիկ դրացին, գեղէն երեք քառորդ ժամու հեռաւորութեամբ։

ՄԱՏՈՒՈՒՆԵՐ։ — Ս. Նիկողոս, Ս. Թագաւոր, Ս. Խաչ, Ս. Յակոբ։

ԽԱՉՔԱՐԵՐ։— Բապակէկ բուժողը քէլին ու խոշակին։ 2. Ս. Յովհաննէս խնդրակատար, Կոծաղկի մէջ։ Ս. Խաչ Քարձորի գլուխը։

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ։ —Նշանաւոր եղած է իր բազմահատոր գիրքերովը ու հասութաբեր աղբիւրներովը։

Բինկեանցին կորսուած է նախնի եկեղեցասիրութիւնը և նաւ իր ազդեցութիւնը, զոր կը տարածէր շրջակայ գիւղօրէից վրայ։ Իրենց վէճերը բառնալով, կարդ մը կարգադրութիւններ ընելով և նորոգուած Ս. Երիցմանկանց վանքը օծելով մեկնեցանք Զիմառա։

Գ. ՎՐԴ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Ակն, 16 յուլ. 1902

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԵՐԵՒԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրիական և գերմանական թերթերը կը հրատարակեն Երեւակ Զինակցութեան վրայ զանազան լուրեր։

Վիէննական թերթերը կը գրեն թէ, Իտալիա ասկէց շատ ժամանակ առաջ ինքնաբերաբար առաջարկած էր բանակ մը ղրկել դէպի Վերին Հէնոս իբր պաշտպանութիւն Գերմանիոյ, եթէ Ֆրանսա յարձակի անոր վրայ, և թէ Աւստրիա հաւանած էր որ այդ նպատակաւ ղրկուած իտալական բանակը անցնի Դիրօլէն։ Հիմա ալ պերլինեան թերթերը կ'ըսեն թէ Իտալիա յանձնառած էր, ռուսական յարձակման մը առթն, Աւստրիոյ վրայ, Մաճառիստանի ճամբով բանակ մը ղրկել Ռումանիա, ուր պիտի դրուէր Կարոլ թագաւորին հրամանատարութեան տակ, Աւստրիոյ զինուորական գործողութեան ուժ տալու համար։ Այս տրամադրութիւնն ալ զանց առնուեր է Երեւակ Զինակցութեան պայմանագրութեանց վերջին նորոգման միջոցին։ «Սթանտարտ» կ'ըսէ թէ գերման թերթերուն այս յայտարարութիւնները բոլորովին սիալ են։ Երեւակ Զինակցութեան պայմանագրութիւնները երբեք չեն պարունակեր մասնաւոր զինուորական համաձայնութիւններ և հետեւարար այդ տեսակ կարգադրութիւնները չնչելու պէտք չկար։ Պայմանագրութիւնները կը պարունակեն միայն զուտ քաղաքական հանգամանք ունեցող տրամադրութիւններ։

Այս տեսակ կարգադրութիւններ եղած են երբեմն Երեւակ Զինակցութեան տէրութեանց ընդհանուր սպայակոյտերուն միջեւ։ Իրաւեկ աղբիւրէ

Աստուածածինը... Աստուածածինը հէ՞... Ասիկայ մեծ հարուած մըն էր Վօլթէռին, անոր համար Պ. Հիւկէն բարկութենէն չի պայթելու համար ամէն ջանքը գործածեց։

Գնդապետին նայեցաւ, ա՛նպիսի ակնարկով մը որ կը նշանակէր,

—Սա ամբաստանուողը քիչ մը իրաւունք չունի՞... Սա պառաւը խենթ չէ՞ արդարեւ։

—Չէ՛, չէ, ըսաւ բարձր ձայնով գնդապետը, համակ սիրտ և համակ զգացում է ատ կնիկը՝ հատարակածին կնիկներու նման կ'զգայ ան և երկու բան միայն կը ճանչնայ աշխարհի մէջ, Սէր և Ատելութիւն։

—Քիչ մը յայտնի կ'ըլլայ կոր արդէն ատիկայ, բայց Աստուածածին ինչու կ'ըսէ կոր, Աստուած չի կայ.... Եւ ասիկայ քիչ մը խելքի պակասութիւն չէ՞ ցուցուներ։

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՓԱԿՈՒՄԸ

Կրօնական Միաբանութեանց 2500 հաստատութիւններուն ատուար մեծամասնութիւնը արդէն պարպուեցան։ Մայրապետները և իրենց խորհրդականները ո՛չ միայն զգացին թէ ընդդիմութիւնը անօգուտ է, այլ յոյս ալ ունին որ կառավարական հրամաններուն իրենց հպատակութիւնը պիտի աւելցնէ ապագային արտօնութիւն ձեռք բերելու հաւանակութիւնը։ Սակայն դեռ բաւական թուով հաստատութիւններ կը մերժին Դաշնէին հրամանը։ Անցեալ օրուան Նախարարաց Խորհուրդին մէջ խորհրդակցութեան գլխաւոր նիւթն էր այս խնդիրը։ Կ'ըսուի թէ մէկ քանի նախարարներ համամիտ չեն իրենց պետին՝ Մ. Քօնպի։ Սակայն Մ. Քոմպ Հանրապետութեան Նախագահին ստորագրել տուաւ առաջին հրովարտակ մը, որ կը հրամայէ փակումը չատ մը կրթական հաստատութեանց որոնք Բարիզի մէջ հաստատուած են 1901 Յուլիս 1էն ետքը, երբ Միաբանութեանց Օրէնքը հռչակուեցաւ, և որոնք կառավարական արտօնութիւն խնդրած չեն դեռ։ Հրամանագիրը կը վերաբերի 26 հաստատութեանց։ Որպէս զի մայրապետներուն դպրոցներէն ելլող տղոց համար կարգադրութիւն մը ըլլայ, կրթական նախարար Մ. Շամիէ չրջաբերական մը ղրկելով թաղային դպրոցներու կառավարական քննիչներուն, կը հրամայէ որ ճիշտ տեղեկութիւններ հաղորդուին իրեն վարժապետներուն, վարժուհիներուն և դպրոցի չէնքերու մասին։ Նախարարը վստահացուց իր պաշտօնակիցները թէ արձակուրդին մէջ կարելի պիտի ըլլայ վանական դպրոցներուն բոլոր աշակերտները տեղաւորել թաղային դպրոցներուն մէջ։ Երբ այս կարեւոր նախարարական Խորհուրդը տեղի կ'ունենար Էլիզի մէջ, Տիկնայք Ռէյլ, Տըմէն, Բիու, Սիպիէլ, և Տը Բոմէյրոլ Էլիզէի պալատը ներկայացան ունկնդրութիւն մը խնդրելու Տիկին Լուպէէն։ Հանրապետութեան Նախագահին զինուորական դիւանատան պետ զօրավար Տիւպուայի միջոցաւ, Տիկին Լուպէ իմացուց այդ տիկիններուն թէ չի կրնար աղերսագիր ընդունիլ այնպիսի խնդիրներու մասին որոնք կառավարութեան կը պատկանին։ Տիկին Ռէյլ պնդեց Տիկին Լուպէի ներկայացուցիչ զօրավար Տիւպուա մեծ քաղաքավարութեամբ հասկցուց թէ Տիկին Լուպէ չի կրնար հաւանիլ տեսնելու զինքը և Մ. Լուպէ ալ Նախարարաց Խորհուրդինկը նախագահէ։ Տիկին Ռէյլ դժգոհանքի ձեւեր ըրաւ և մեկնեցաւ իր ընկերներուն հետ։ Զօրավար Տիւպուա պատասխանեց թէ ըսածները կէտ առ կէտ պիտի հաղորդէ Տիկին Լուպէի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 յուլիս.— Զրոյցի մը նայելով, Անգլիոյ Թագաւորը, թագադրութեան հանդէսէն ետքը, Սկովտիոյ հովիտները պիտի ուղեւորի։

ԲԱՐԻԶ.— Թուլոնի նաւահանգիստի տեսուչ դեր-ծովակալ Պոմոն և Աւլանտեանի ֆրանսական նաւաբաժնին հրամանատար դեր-ծովակալ Սերվան, պաշտօնէ դադրեցուեցան։ Սէրվան ծովակալին դէմ առնուած այդ միջոցը առաջ եկած է նոյն նաւաբաժնին նաւերուն մէջ վերջերս պատահած միջադէպերէն։ Պոմոն դեր-ծովակալին դալով, ազգայնական կուսակցութեանց լրագիր մը անոր մէկ տեսակցութիւնը հրատարակած էր, որով կը քննադատէր ծովային նախարար Ե. Բէլլեթանը։ Դեր-ծովակալը, սակայն, հերքած էր ատիկա։

ՀՌՈՄ.—«Բաթրիա»կ'ըսէ թէ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը օգոստոս 22ին Պէրլին պիտի ուղեւորի։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սքուբչինան միաձայնութեամբ ընդունեց ատենապետ Ս. Սթանոեվիչի հրաժարականը, իբրեւ արդիւնք խորհրդարանական կացութեան։ Այդ քուէին վրայ նախարարութիւնը բոլորովին ետ առաւ իր հրաժարականը։ Վաղը պիտի կատարուի Սքուբչինայի նոր ատենապետի ընտրութիւնը։

ՊՈՒԲԻԷՇ.— «Վօինցա Նացիոնալ» կ'իմանայ թէ Ռումանիոյ Նախարարութիւնը բոլորովին պիտի փոխուի։ Մ. Սթուրցա, Նախարարապետութենէն զատ, պատերազմական նախարարութիւն ալ պիտի ստանձնէ։ Մ. Պրաթիանօ ալ արտաքին գործոց նախարարութիւնը։

ԼԻՈՆ.— Երէկ կռիւներ տեղի ունեցան ընկերվարական և կաթոլիկ կուսակցութեանց պատկանողներու միջեւ՝ Պէլ-Բուսի հրապարակին և քաղաքին զանազան կէտերուն վրայ։ Շատ մը ձերբակալութիւններ եղան։

ԲԱՐԻԶ.— Իրիկունը մեծ ոգեւորութիւն կար Բոնքորտ հրապարակին վրայ, Ռուայեալ փողոցին մէջ և Մատլէն ծառուղիին վրայ։ Հանրային ապահովութեան պաշտօնեաները ցրուեցին հաւաքուողները։ Ո և է ծանր միջադէպ չպատահեցաւ։ Կէս գիշերին հանդարտութիւնը վերահաստատուած էր։ Ցորեկին ձերբակալուած հարիւր հոգիներէ չորսը միայն վար դրուեցան։ Վիրաւորներ ալ կան որոնց տասերկուքը բաւական ծանր են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զրոյց կայ թէ թագադրութեան հանդէսէն անմիջապէս ետքը Էտուարտ Է.ի վրայ վիրաբուժական երկրորդ գործողութիւն մը պիտի կատարուի։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Մ. Զէմպրլէն, Պոէրներուն վրայ խօսելով, համոզում յայտնեց թէ բարեկամաբար պիտի կենակցին անգլիացի գաղթականներուն հետ և թէ անոնց հաւատարմութենէն կասկածելու պատճառ մը չկայ։

ԱԹԻՆԷ.— Ահարկու երաշտութիւն կը տիրէ։ մարտէն ի վեր անձրեւ չէ եղեղացած։ Ցորենը անցեալ տարիէն շատ պակաս պիտի ըլլայ։

ԼԻԶՊՈՆԱ.— Բարթուկալի կառավարութիւնը օտար արժետէրներու հետ կարգադրութիւն մը ընելուն պէս, 300 միլիոն ֆր. ի նոր փոխառութիւն մը պիտի ընէ։

ԹԷԱԶԻՀԱԹ

Հիւսնը խրտմէթիէ մէպնի Խազինէի Խասսայի Շահանէ Տէպպոյ իտարէսինէ մէմուր իզզէթլու Հաճի Ահմէտ Քեամիլ պէյէ Թէրֆիէն Միւթէմայիզ։

Գոչանէ էշրաֆիէնտան իզզէթլու Հաճի Համտի պէյէ Թէրֆիէն Միւթէմայիզ։

Ճէմաաթը Մուսէվիէ միւթէպէրանէնան Վիթալ Հաճի պէյին էօսմանինէ Սանիյէ Սընրֆը Սանխի բիւթպէլերի թէվզիհ պույրուլմուշ տը։

ՆԸՇԱՆ

Սինոպ միւթէսարրֆը սաատէթլու թէվֆիգ փաշա հազրէթլէրինին հարէմի հանըմ իքնճի բիւթպէտէն Շէֆգաթ Նըշանը Հիմաեունը ինան պույրուլմուշ տը։

ՄԻՏԱԼԻԱ.—Սինոպ միւթէսարրֆը սաատէթլու թէվֆիգ փաշա հազրէթլէրինէ ալթուն Լիագաթ միտալիալարը ինան պույրուլմուշ տը։

Ամերիկա տէվլէթը ֆէխիմէսինին Տէրսաատէթ սէֆարէթի պաշ քեաթիպի Պառոն ֆոն Վանկէհամ վէ սէֆարէթը միւշարիւէնա պաշ թէրճիմանը Տքթ. Արման Կիզ ճէնապէրինէ ալթուն Լիագաթ միտալիալարը ինան պույրուլմուշ տը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԲՕԼԵՐԱՆ ԵՒ ԺԱՆՏԱԽՏԸ

Վէհ. Սուլթանին հրամանով, առողջապահական յանձնաժողովը նկատողութեան առաւ Եգիպտոսի մէջ ճարակած հիւանդութիւններուն դէմ ձեռք առնուած միջոցները և որոշեց աւելի խստիւ գործադրել առողջապահական միջոցներ։ Այսպէս, վարակուած տեղերէ Պոլիս եկած չոգենաւերը քարանթինը չատ մօտիկը չպիտի գան, որպէս զի մուկերը չկրնան ցամաք ելլել և մօտակայ չէնքերուն մէջ տարածուիլ։ Ժողովը գրեց Թաղապետութեանց հրամայել հանը։ առողջութեան վճռանկիրք պարագաներուն վրայ։ խաներու, փուռներու, աթարթմաններու, խանութներու, փողոցներու, ուտելիքներու և պտուղներու մաքրութեան հոգ տանիլ։

—Ժողովը 12 հատ նոր «բիւլէրի-զաթէօր»ներ բերել տուաւ, եւմտական գանձուն ծախքով։

—Առողջապահական խորհուրդը որոշեց որ վարակուած տեղերէ եկող նաւերը Պոլսոյ և Զալաթիոյ քարափներուն չմօտենան, հակառակ պարագային մաքուր անցագիր չտալ անոնց։

—Հիճազի նահանգին մէջ 16 օրէ ի վեր քոլերայէ ոչ և է դէպք ու մահ պատահած չըլլալով, նոյն քաղքին դէմ դրուած քարանթինան վերցուեցաւ, բայց ուխտաւորներու կանոնագրին տրամադրութիւնները պիտի գործադրուին։

—Ծովային նախարարութիւնը չոգենաւ մը պիտի ղրկէ Բլազմէնի մաքրանոցին առջեւ հսկելու համար։

—Եգիպտական ծովեզերքներէն եկող երկու չոգենաւներ, որոնք Ռուսիա կ'երթային, առջի օր Վոսփորէն անցան և Գալագի մէջ ձգեցին Տարտանէլն առած երկու առողջապահական քննիչները։ Անգլիական երկու չոգենաւներ ալ Գալագէն երկու առողջապահական քննիչներ առին, զորս Տարտանէլ պիտի թողուն։

—Ռուսական «Զինաչէվ» և իտալական ուրիշ նաւ մը, որոնք Օռէսայէն կուգային Մանասթիր Աղզրի առջեւ քարանթինայի ենթարկուեցան։

—Գահիրէի մէջ 24 ժամը անգամ մը պաշտօնական ցուցակ մը կը հրատարակուի քաղքին քոլերայի դէպքերուն համար։

— Երկուշաբթի օր քոլէրայէ 35 դէպք և 32 մահ պատահած են Գահիրէի մէջ. 23գէպք և 21 մահ Ասիութի մէջ։

Առջի օր ալ Գահիրէի մէջ 37 դէպք և 22 մահ իսկ Ասիութի մէջ 19 դէպք և 25 մահ, 13ը առաջուց բռնուողներէն։

* * *

Եգիպտոսի մէջ երկուշաբթի օր ժանտախտէ դէպք ու մահ չկայ։ Առջի օր մէկ հոգի մեռած է Ալէքսանդրիոյ մէջ։

—Օռէսայէ 23 ամսաթիւով «Թայմզի»ի կը գրեն թէ Օռէսայի մէջ, ժանտախտի երեք դէպք հաստատուած է վերջին 4 օրուան մէջ, որով ամբողջ 5 դէպք միայն պատահած է այս քաղքին մէջ։ Տեղին առողջապահական մարմինը խիստ միջոցներ ձեռք առած է մանաւանդ ջնջելու համար մուկերը որոնք չափազանց շատ են Օռէսայի փողոցները՝ աղբատներու գեռնափոր բնակարաններուն մէջ։ Հարիւրաւոր մուկեր կ'այրուին եղեր ամէն օր։

—Պոլիս Թաշճիլարի փուռէն Անտոն Զուվալա՝ որ կասկածելի հիւանդութենէ մը վարակուած ըլլալով Եէսիգուլէի Ցունաց հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուէր, ապաքինած է և կասկածելի վիճակ մը բնաւ ցոյց չի տար։ Առողջապահական ընդհ. քննիչը ծանոյց թաղապետութեան Գ. չրջանային որպէս զի այդ անձը նորէն քննէ, քարանթինէր՝ ձեզի պէս... արուեստագէտի (?) ... մը։ Եւ դուք փոխանակ երախտագէտ ըլլալու, անոր հօրեղբօր աղջիկին հետ յարաբերութիւն կը հաստատէիք... և արժէքաւոր ժանի մը ալ կը գողնայիք...

—Պարո՞ն, ալ խօսք չե՛մ ուզեր, կ'իմանա՞ս։

—Նորէ՞ն կ'ըսեմ, լռէ՛ յանցաւո՛ր... Դատաւոր մը ամէն բան ազատ կրնայ խօսիլ... Կը կարծե՞ս որ ամէն բան չի գիտամ... կեցիր դեռ...։ Ուսա ալ գիտցիր որ, արդարութիւնը կը հսկէ՝ ամէն ատեն, ու յանկարծակիի կը բերէ մարդը։ Չեի՛ր յուսար սորհանդիպիլ, անանկ չէ՞։ Բայց սա ալ գիտցիր որ, հիմայ առջի ատենները չենք, յանցաւոր մը շոյուելով չի՛ պատժուիր հիմայ, և արդէն Պարոն Վոլտան ալ քեզի դէմ բողոք ունի։...

(Շարունակէ)

ՀԱՆՐԻ ՄՕՆԷ

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ԿԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Է.

—Չեմ հակընար որ, ո՞վ է, կամ ի՞նչպէս է եղեր այս մատնութիւնը. բայց ակներեւ ալ է որ, աս ընողը չահ մը ունի անպատճառ անոր մէջը։

—Ես եմ, ե՛ս, ըսաւ ծեր Մանոնուհին։ Եւ իրեն յատուկ եղող այլանդակ ձայնովը ալ շարունակեց,

«Ե՛ս, այո՛, որ խելք ըրի Պէէօ երթալու կամ երթալու զօրութիւնը ունեցայ, աս գիչեր ոտքով, Ֆերնանտին վրէժը լուծելը՝ արդարութեան մարդերուն յանձնելու... փոխանակ...

Երբ քիչ մը վարանեցաւ, Պ. Հիւկէն ըսաւ.

—Է՛, առաջ միտքդ ի՞նչ էր... վե՞րջը մտածեցիր ատիկայ։

—Այո՛ վերջը... առաջ վրէժը իմ ձեռքո՛վս լուծել էր միտքս՝ ինչպէս կ'ընեն մեր երկրին մէջ։

—Ուրե՞մն, շարունակեց նորէն Պ. Հիւկէն, առանց իր ուզելուն դողդողալով, քեզի մէկը ղրկեց որ գաս ինծի լուր տաս։

—Այո՛, պահելու պատճառ մը չունիմ։

—Այո՞։

—Այո՛, Աստուածածի՛նը։

Արիչիթին աչքերը արհամարհանքէն արիւն լեցուեցան, և ըսաւ.

—Աստուած կա՛յ, և կատարեալ ուլաւ է, բայց Աստուածածինը լաւագոյն է։

—Լաւագո՞յնը ինչ է...

—Այո՛, լաւագոյն է, քանի որ անոր մայրն է, ըսաւ, և երբ տեսաւ որ Պ. Հիւկէն իր խօսքին պատասխան չէր կրնար կոր տալ շարունակեց երանդագին,

—Մա՛յրը, այո՛, չէ՞ մի որ որդին մայրէն ծնունդ առաւ... Որով տղան կրնա՞յ անոր մէկ բաղձանքը մերժել...

—Կը լսէ՞ք կոր եա, ահա ասանկ պարապ գլուխ ունեցող մէկէն է որ սպանութիւնի մը լուրը կը լսէք։

Պ. Հիւկէն աչքերը անոր վրայ դառուցաւ։

—Ատիկայ խնդիր չէ... Սակայն չիտակը ցաւելով կ'ըսեմ որ, պարզապէս ոճիր մը գործած էք...

—Ոճի՞ր մը։

—Լռէ՛...

—Բայց...

—Լռէ՛ ըսի, ինծի համար պարզապէս ամբաստանուած յանցաւոր մըն ես դուն և ոչ ուրիշ բան...

Բոպէր առանց ձայն հանելու հարուածը ընդունեցաւ, բայց գլուխը դառուցաւ։

Պ. Հիւկէն խիստ դէմքով շարունակեց,

—Ձեր ըրածը ոճի՞ր մըն է պարզապէս... Ու ի՞նչպէս չըլլար, քանի որ այդ աղջիկը այնքան կը սիրէր ձեզի։ Պիտի ամուսնանար ձեզի հետ, և իր հայրը ձեզի պէս հալածուող, պարտապանձներուն հետ կռիւ ընող մարդու մը, մեծ դրամօժիտ մը պարտատուած էր՝ ձեզի պէս... արուեստագէտի (?) ... մը։ Եւ դուք փոխանակ երախտագէտ ըլլալու, անոր հօրեղբօր աղջիկին հետ յարաբերութիւն կը հաստատէիք... և արժէքաւոր ժանի մը ալ կը գողնայիք...

—Պարո՞ն, ալ խօսք չե՛մ ուզեր, կ'իմանա՞ս։

—Նորէ՞ն կ'ըսեմ, լռէ՛ յանցաւո՛ր... Դատաւոր մը ամէն բան ազատ կրնայ խօսիլ... Կը կարծե՞ս որ ամէն բան չի գիտամ... կեցիր դեռ...։ Ուսա ալ գիտցիր որ, արդարութիւնը կը հսկէ՝ ամէն ատեն, ու յանկարծակիի կը բերէ մարդը։ Չեի՛ր յուսար սորհանդիպիլ, անանկ չէ՞։ Բայց սա ալ գիտցիր որ, հիմայ առջի ատենները չենք, յանցաւոր մը շոյուելով չի՛ պատժուիր հիմայ, և արդէն Պարոն Վոլտան ալ քեզի դէմ բողոք ունի։...

(Շարունակէ)

նայի շղթան վերցնէ, հագուստները պրէ, հականեխէ և հիւանդանոցին մէջ դարմանէ, մինչեւ որ իր նախկին սովորական ոյժը ստանայ։

Բ. ԴՐԱՆ ՄԷՋ.—Ռուսական դեսպանատան Ա. Թարգմանը առջի օր մեկնեցաւ Արտաքին Գործերու Նախարարին հետ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ—Պապը «Պիսթ.» պատուանշանը տուաւ Պէրութի դրաքննիչ Ապտիւլրահման էֆէնտիի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը գրած է բոլոր օտար տէրութիւններու ինչպէս նաև Կայս. կառավարութեան, որպէս զի յառաջիկայ օգոստ. 9ին կատարուելիք թագադրութեան հանդէսներուն փոխանակ մասնաւոր պատուիրակութիւն ղրկելու իրենց Լոնտոնի դեսպաններուն յանձնեն այդ պաշտօնը։

ԻՊՆ-ԷԼ-ԲԱՇԻՏԻ կողմէն Վեհ. Սուլթանին նուիրուած երկու ձին և երկու զամբիկը, նախընթաց օր Պոլիս հասան և տարուեցան արքունի ախոռը։

ՎԱՆԻ անգլ. հիւպատոսը Սըր Հարրէտ, Լոնտոն գնաց Պոլսէն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանապետութիւնը 1902 տարուան համար 112,500 ֆրանք յատկացնել որոշած է օտար չոգենաւային ընկերութեան մը որ պուլկար նաւահանգիստներուն, Համբուրկի, Անվերսի և Մարսիլիայի միջև չոգենաւային կանոնաւոր գիծ մը հաստատէ։ Սոֆիայի մէջ գանուած շաքարի գործարանին ալ 217 հազար ֆր. յատկացնել որոշուած էր թէեւ առաջները, սակայն Սոպոտնիէն մերժած ըլլալով այդ առաջարկը, յիշեալ գործարանը փակուած էր։

ՌՈՒՄԱՆ կառավարութիւնը իր երկրէն արտաքսեց 150 Պուլկար, որոնք պաշտօնական անցագիրով իրենց ինքնութիւնը չկրցին հաստատել։

ԱՐՄՏԻՒԻ ՀԱՐԱՊԱՐԱԿ.—Առջի օր Անատոլուէն և Ռումելիէն 8,100 քիլէ և Մինօպէն 1,500 քիլէ ցորեն բերուեցաւ, որոնցմէ մէկ մասը ծախուեցաւ գրեթէ սովորական գիներով։

ՄԱՀ.—Բալաքային անանարուժական վարժարանին տնօրէն գնդապետ Մէհմէտ Զայիմ պէյ առջի օր մեռաւ։

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԸ.—Թագադրութեան հանդէսներուն ատեն Ռումանիոյ ծխախոտի ըժիշկն 20 միլիոն սիկարէթ շինած էր արեւելեան ծխախոտէ և Լոնտոն ուղարկած, ուր քիչ ժամանակուան մէջ սպառած էր։ Այս լուրը առլով մեր Թուրք պաշտօնակիցները կ'ըսեն թէ Ռումանիոյ ըժիշկն այդ ծխախոտները Սելանիկի հունձքէն առնելով սիկարէթի կը վերածէ, որ այնքան մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ, արդ ինչո՞ւ այդ սիկարէթները ուղղակի Սելանիկի մէջ պատրաստելով Եւրոպայի հրապարակները չղրկուին, փոխանակ ուրիշներու ձգելու անոր շահը։

—Կ'ըսուի թէ Անգլիայի և Ամերիկայի դրամատէրներէն կազմուած ծխախոտի մէկ մեծ սէնտիքային ներկայացուցիչները մօտերս Թուրքիա գալով ծխախոտի նշանաւոր արտադրիչները պիտի երթան և մեծ գնումներէ ետք յայնոյդ բերքին մասին ալ պիտի բանակցին։

ՊԱՏՈՒԱՍ.—Կայս. Իրատէ մը, պատուասոր պարատերիչ ընելու համար բոլոր օսմ. հպատակներուն, հրամայած էր բարեփոխել Պատուասի Կանոնագրութիւնը։ Այս բանին համար Քննութեան վարժարաններու վերատեսչութիւնը խնդրեց Արտաքին գործոց Նախարարութենէն, որպէս զի Գերմանիոյ և Ֆրանսայի մէջ գործադրուած պատուասի կանոնագրութիւններէն քանի մը օրինակներ բերել տրուի։

ԱՄՍԱԿԱՆ.—Սպարապետութիւնը առջի օր մէյմէկ ամսական տուաւ անձնապահ Ա. և Բ. զօրաբաժնին բոլոր պաշտօնատարներուն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Մ. Բոնֆան առջի օր Բարիզէն ճամբայ ելաւ Պոլիս գալու համար։

ԲՐՕՄԷՄՆԵՐ.—Առեւտ. և Հանր. գործոց Նախարարութիւնը նկատի որ Պոլսոյ մէջ երկաթուղիի գրասենեակներուն բրօմէմները հանել ուզողները կը չատնան, որոշեց միայն նոր արտօնութիւն տալ որ կրնայ տարեկան 60,000 ոսկիի աչք ըլլալը ստանալ Օսմ. Պանքային կողմէ։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱՑԻ ՔԱՐԱՓԷՐ.—Անրօգուա չինութեանց Նախարարութիւն և Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութեան համաձայնութեամբ, այդ քարափին Գարագիւղի և Գալագիւնկիւքիի կողմի երկու ծայրերուն վրայ Վիմէկ կոնկարգել թումբ պիտի չինուի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը որոշեց եկեղեցիներու մէջ կրօնական քարոզութեանց ղարկ տալ, ինչպէս նաեւ վարժարաններուն մէջ կրօնքի դասը աւելի կանոնաւոր կերպով ուսուցանել։

—Հէյպէլիի աստուածաբանական վարժարանին շրջանաւարտներէն Թոմա, Զաֆիրի ու Բէրիքլի թուրքերէնի մէջ առաջին հանդիսացած ըլլալով, «Համիտիէ» մրցանակին արժանացան։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐԳԻՈՅ միջեւ ապրանքներու փոխադրութիւնը նոր զարկ մը կ'ստանայ Դանուբի սերպ ընկերութեան և ռուս առեւտրական շոգենաւային ընկերութեան միջեւ գոյացած համաձայնութեան պատճառով։ Այս համաձայնութեան համեմատ փոխադրութիւնները ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով պիտի գործադրուին։ Ապրանքները երեք դասի բաժնուած են. Ա.ը Մանիֆաթուրա, Բ. Ապակեղէն, խեցեղէն և ներկ, և Գ.ը բոլոր միւս արտադրելի նիւթերը։ Պելկրատ-Օտէսա գիծին համար Ա.ը պիտի վճարէ 4 ֆր. 57. Բ.ը 3 ֆր. 5 և Գ.ը 2 ֆր. 25՝ 100 քիլոկրամի վրայ։

ԻԶՄԻՐԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Իզմիրի այս տարուան Սուլթանիէ չամիչին բերքը 600,000 կենտինար պիտի ըլլայ իսկ թուրքին 40-45000 քանթար, մինչդեռ անցած տարուանը 75 հազար էր։

—Այս չամիչին Ա. բերքէն 32-40 պարկ, հինգշաբթի օր Թրիէսթէ ղրկուեցաւ։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ Հալէպի ընդհ. հիւպատոսը արձակուրդով Վիէննա պիտի երթայ, իր բացակայութեան ատեն հիւպատոսական գործերը պիտի վարէ նոյն տէրութեան Շամի դեր-հիւպատոս Մ. Քս. Իլքիատիսը, իսկ Շամի աւստր. հիւպատոսարանին գործերն ալ, յիշեալ քաղաքին գերման հիւպատոս Մ. Լինիկէ պիտի վարէ։

ՔԱՐԱՓԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ.—Պանորմայի քարափը աւարտած է, բայց տեղին կառավարական պաշտօնատան մօտինի քարափին առջեւ նոր քարափի մը չինութիւնը յարմար տեսնուած ըլլալով հարկ եղածը տեղեկագրուեցաւ Զեռնհաս պաշտօնարանին։

ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ.—Սելանիկի Սթրումիցա գաւառակին Բանճիքօ լիճը լեցուած ըլլալով, Հասան Հըճզի անունն անմ մը արտօնութիւն կը խնդրէ այդ լիճը մաքրել և գետի մը վիճակին վերածելով շրջակայ դեռնները ոռոգել։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐը

ԵՐԿՐԱՇԱՐԻ.—Կիրակի օր Այտոնաթի (Եանեա) մէջ երկրաշարժի երկու ցնցում զգացուած է. վնաս չկայ։

ԱՆՏԱՌԻ ՀՐԴԵՀ.—Էտիրնէէն երկուշաբթի օրուան թուականով կը գրեն թէ՝ Վիզէի Թաթարը Խալիլ գիւղին մէջ քանի մը հոգի երբ ածուխի պատրաստութեան համար կրակ կը վառէին, քանի մը չոր ծառեր բռնկեր են և հազար արտավարէ աւելի ընդարձակութեամբ անտառ մը այրեր է։

Հեղինկները պիտի ձերբակալուին և պիտի դատուին։

ՕԴԵՐԸ.—Վոսֆորի մէջ տիրող առջի առտուան թանձր մշուշէն անգլիական երկու չոգենաւեր «Վակնէր» և «Ֆիրպի». Ումուր-եէրիի առջեւ խրեցան։ «Վակնէր» կրցաւ ազատուիլ։

—Մայրաքաղաքիս մէջ տիրող վերջին քանի մը օրուան սաստիկ տաքին յաջողուեց բարերար տեղատարափ մը երկէկ առտուընէ ի վեր, որ ամէն կերպով իր օգուտները ունի թէ՝ առողջապահական և թէ երկրագործական տեսակետով։

ԱՀՈՒԵԼԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐ.—Եալովայի Բաղչէջոյ գիւղին մէջ անցած օր երրեակ ոճիր մը գործուեցաւ։ Այդ տեղացի Պէշիր օղլու Իպրահիմ իր մէկ ձին գողցուցած էր, որուն առեւանգողները թէեւ չէին գտնուած բայց կը հաւատար որ Գարա օղլու Հասան և անոր եղբայրներն էին։ Անցած կիրակի Իպրահիմ Հասանի կը հանդիպի և ձին կը պահանջէ. այս վերջինը հազարումէկ երդումներով կ'ուրանայ և այսպէսով վէճ մը ծայր կուտայ երկուքին միջև։ Հասան քովինիներուն հետ միասին ըլլալով կը սպաննէ խեղճ Իպրահիմը, որուն եղբօրորդին Խալիլ իմանալով դէպքը օգնութեան կը հասնի, դաշոյն մը առած. սակայն չարագործները այս անգամ հրազէնները կը վերցնեն և զայն ալ կը պառկեցնեն միւսներուն քով, իրենք ալ վիրաւորուած մասամբ։ Երբ ոստիկանները կուգան կը տեսնան գետինը դիակներ՝ արիւնի լիճի մը մէջ։ Իպրահիմ մեռած էր։ Ոճրագործները կը ձերբակալուին։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ, ժամը 6ին, Խասգիւղ Միւսլիհէի մէջ բաղնիքի մը հնոցէն հրդեհ ծագած է. բաղնիքը և քովի տունը մասամբ այրած են։

ՀՐԴԵՀ.—Իզմիրի Հայոց թաղը Լուսաւորչին հիւանդանոցին մօտակայ տուներէն մին այրեցաւ յուլիս 14ի գիշերը պատահած հրդեհէ մը, որ հասած օգնութեան չնորհիւ չծաւալեցաւ։ Այրած տունը կը բնակէր Կարապետ էֆ. Ասլեան որ ոգեւորութեան գացած էր։ Մինակ պահապան մը կը պառկէր տան մէջ, կարասիները 280 անգլ. ոսկիի ապահովագրուած էին, ինչպէս նաև չէնքն ալ ապահովագրուած էր։

ԻՆՔԶԻՆԻԸ ԱՑՐԱՆ.—Առջի օր Գուլէ Փալուի Ֆիրման աշարթմանին մէջ, Հէրթ Պարնախ անուն Հրեայի մը կինը՝ Եսթեր, տղան դպրոց ղրկելէ և էրիկն ալ ճամբելէ ետք, ճէմիչ մտաւ, և ամբողջ մարմնոյն վրայ քարիւղ լեցնելով բռնկցուց։ Եսթեր ճէմիչին պատուհանն ալ գացած ըլլալով թէ՝ այրեցաւ և թէ չնահեղձ եղաւ։ Ամուսինը վերադարձին տեսնելով որ իր յարկաբաժինն դուռը չի բացուիր, դռնապանին իմաց տուաւ. այս վերջինը սանդուխով խոհանոցին պատուհանէն ներս մտաւ. քարիւղի հոտ մը տարածուած էր և երբ ճէմիչին դուռը կտրեց տեսաւ թէ Եսթեր ճրագի մը պէս այրած է։ Եսթեր իր 20 տարեկան մէկ տղուն մահէն ի վեր մտային խանգարման նշաններ ցոյց կուտար և ուրիշ անգամ մըն ալ փորձած էր անձնասպան ըլլալ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Կայս. Անձնական Գանձուն նախարարութեան քարտուղարներէն Արիֆ պէյի Բուրսա Զէյմէի դղեակը գողութիւն մը պատահեցաւ։ Իբր կասկածելի հարցաքննութեան ենթարկուեցան պահապան Վասիլ և քոյրը Էրկիրի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿՈՐՍՈՒՆԱԾ ՏՂԵԿ ՄԸ

Հիւանդանոցի աղջկանց որբանոցէն վեց տարու մանչ մը կը կորսուի հետեւեալ պարագաներուն մէջ.

Նախընթաց օր, Մաքրիգիւղի մէջ, թոքավառաւ մը, երբ քանի մը անգամներ պարապ գեանի մը քովէն կ'անցնի, միւս մեւնոյն տեղը, արգահատելի և խեղճ վիճակի մէջ տղեկ մը կը նշմարէ։ Տղեկը՝ իր անչարժ և տարտամ վիճակին մէջ՝ մարդուն հետաքրքրութիւնը կարծես կը շարժէ, որ մօտենալով անոր քով, առանց սակայն գաղտիար մը կազմելու անոր սրտաշարժ կացութեան, կը հարցնայ թէ տղեկը Հայ մըն է։ Այսպէս այնպէս, տղան տեղւոյն եկեղեցիին կը յանձնուի, ուրկէ անոր եղած հարցումներէն բան մըն ալ չհասկցուելով, ուղղակի իրր մերձակայ թաղ մը, Նաղլը-Դարբուի եկեղեցին կը ղրկեն զայն։ Բայց հոն ալ ի սկզբան տղեկը ճանչցողներ չեն ըլլար թէեւ, սակայն եկեղեցիին մօտիկ զբօսարանին մէջ, երբ անգամ մըն ալ այդ խեղճը հարցափորձելու կ'ըլլան, բաւական յուզիչ պարագաներու մէջ, տղեկն է որ կը ճանչցուի զբօսարանը գտնուող անհատի մը կողմէ։

Երբ տղեկին կը հարցուի թէ հայրունի՞ ինքը, իր շուրջը լաւ մը դիտելէ ետքը, անմիջապէս այդ մարդուն կը փարի ան, ըսելով թէ անիկա է հայրը. իրա՛ւ ալ, նոյն անձը քիչ մը ատեն մտածելով, կը վերյուշէ թէ օր մը 20 փարայի պտուղ առած էր այդ տղեկին՝ անոր մասնաւոր խնդրանքին վրայ, Հիւանդանոցի պարտէզին մէջ։

Այս տարօրինակ յայտնութեան վրայ, տղեկին ձերմակեղէնները քննուելով, կը դիտեն որ Հիւանդանոցի որբանոցին յատուկ նշաններ ալ կան անոնց վրայ։ Այլեւս իրողութիւնը հաստատուած ըլլալով այսպէս, տղան անմիջապէս որբանոց կը ղրկուի նոյն ատեն։

Հաստատուած է որ, այդ տղեկը Հիւանդանոցի դիմացի պարտէզէն, զբօսանքի ատեն խոյս տուած է եղեր. երեւակայեցէք անգամ մը, մինչեւ Մաքրիգիւղ երթալու համար ի՛նչ վիճակներէ, ի՛նչ ճամբաներէ անցած է ան, առանց վտանգուելու բարեբաղդաբար։

Որոնք են պատասխանատուները. ի՞նչ կ'ընեն Հիւանդանոցի պաշտօնեաները։

ՄԻՐՈ

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ օրհնութեան կոնդակ մը ղրկեց Պ. Աղեքսանդր Մանթաչեանցի՝ որ 20,000 ոսկի առատաձեռնած էր Բարիզի հայ եկեղեցիին շինութեան համար։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը երթալով նախագահեց Նպաստից Ցանձնաժողովին, որուն ներկայ էին Բարթող Թէլեան, Տիրան Կիւմիւշկիրան և Երուանդ Էսատան էֆ.ները։ Ցանձնաժողովը կարգ մը խորհրդակցութիւններ կատարեց գաւառային որբանոցներու մասին և նկատողութեան առաւ գաւառներէ եկած կարգ մը գրութիւններ։ Ցանձնաժողովին անդամներէն Մարթէն էֆ. Ցակոբեան հրաժարած ըլլալով, անոր տեղ անդամ ընտրուեցաւ Թոփալեան էֆէնտի։

Գաւառներէ խնդիրներ մատուցուած էին գիւղական 23 հատ դպրոցներ բանալու համար. Ցանձնաժողովը նկատելով որ Նպաստից մնտուկին դրամական միջոցները առ այժմ չեն ներեր ներկայացուցած խնդիրներուն գոհացում տալ, յետաձգեց անոնց նկատառումը պատեհ ժամանակին։

Մարաշի եէնիճէ գիւղին մէջ սաստիկ կարկուտ տեղալով մեծ վնասներ պատճառած և գիւղացի ժողովուրդը այս պատճառաւ կարօտութեան ենթարկուելով օգնութիւն խնդրած էր։ Ցանձնաժողովը այս արկածեալ գիւղացիներուն անմիջական օգնութիւն մը հասցնել կարեւոր դատեց և որոշեց որ 20 ոսկի ղրկուի կարօտելոց բաշխուելու համար։

Որբանոցներու եւ գիւղական դպրոցներու երկամեայ թոշակները ղրկելու պայմանագիրը աւարտած ըլլալով, որոշուեցաւ ամբողջութեամբ ղրկել դպրոցներու թոշակները, իսկ գալով որբանոցներու, ըստ որում արդէն անոնցմէ ոմանց տեւողութեան շրջանը լրացած և թոշակները դադրեցուցած էին, Ցանձնաժողովը հաստատեց եղած կարգադրութիւնը, նկատելով որ տեղական միջոցներ ձեռք առնուած են արդէն նոյն որբանոցներուն մէջ գանուող տղայոց վիճակը ապահովելու համար։ Իսկ նոյն կարգի որբանոցներէ ոմանց գոյութիւնը տակաւին ժամանակ մը պահել անհրաժեշտ նկատելով, հարկ դատեց որ ժամանակ մը եւս կիսովին շարունակուի անոնց թոշակը մինչև որ պէտք եղած կարգադրութիւնը տեղի ունենան անչափահաս որբերու նկատմամբ։ Ըստ այսմ դադրած են Կարնոյ Կարմիր Վանուց, Ա. Բարկիրի, Վանայ Կարմաւորի Վանուց, Խարբերդի Խուլէ Վանուց, Բալուի ինչպէս նաեւ Բաղէշի որբանոցներու թոշակները և մասամբ ալ Վանայ Սալնապատի աղջկանց որբանոցի վիճակը։

Եդեսիոյ որբանոցին հոգաբարձութեան կողմէ ուղղուած յայտագրէ մը տեղեկացաւ Ցանձնաժողովը թէ՝ 40 չափահաս տղաք արձակուած են և 20 անչափահասներէ կը խնամուին և կը կը կրթուին որբանոցին մէջ։ Ցանձնաժողովը հարկ դատեց որ դեղչուի որբանոցին թոշակը և հինգական ոսկի շարունակուի վճարել որբանոցին։

Տիարպէքիրի որբանոցին տեւողութեան շրջանը թէև լրացած և թոշակը դադրած էր, սակայն դեռ որբերէն ան չափահասներունը Որբանոցի Հոգաբարձութիւնը յանձնառած էր տեղական միջոցներով հայթայթել թոշակին կէսը և առաջարկած էր ժամանակ մըն ալ կեդրոնէն շարունակել միւս կէսին վճարումը։ Ցանձնաժողովը այս առաջարկութիւնը բանաւոր դատելով ընդունեց և որոշեց 7½ ոսկի թոշակ վճարել գէթ վեց ամիս ալ։

Այնթապի որբանոցին տեւողութեան շրջանը լրացած և բարերարներու նպաստը թէև դադրած էր, սակայն հոգաբարձութիւնը յայտնած ըլլալով թէ 20 անչափահաս մանուկներ կան պաշտպանութեան կարօտ, որոշեց ժամանակ մըն ալ շարունակել նպաստը կիսովին։ Ցանձնաժողովը հարկ դատեց նաև Մանչէսթրի որբանոցի մարմնին որուն օգնութեամբ հաստատուած էր այս որբանոցը, բարեգործական զգացումներուն կոչում ընել որպէս զի վերջին օգնութիւն մըն ալ ընձեռէ իրեն պաշտպանած մանուկները չափահաս վիճակի հասցնելու համար։

Զէյթունի որբանոցին տեւողութեան շրջանը լրացած և նպաստը դադրած էր, բայց Հոգաբարձութենէն հաստատուած յայտագիրէ մը իմացուելով որ դեռ տղաք կան պաշտպանութեան կարօտ, որոշուեցաւ որբանոցի թոշակը ղրկել մասամբ, մինչեւ որ հիմնապէս պէտք եղածը անօրինուի այն ամէն անչափահաս տղոց համար՝ որոնք կը գտնուին փակելի որբանոցներուն մէջ։

Տիարպէքիրի Ճէզրէ գիւղին եկեղեցիին նորոգութեան համար նպաստ խնդրուած ըլլալով, որոշուեցաւ Տիարպէքիրի Առաջնորդին յանձնարարել որ գործը ստուգէ և տեղական միջոցներով եկեղեցւոյ նորոգութեան համար, արդիւնքը կարելին ի գործ դնելով տեղեկագրէ։

Պէյրութի վանքին տեսուչ Ներսէս վարդապետ ծանուցանելով թէ Ռըտուանցի երիտասարդ մը Փիլիպոս Մովսէսեան, Մղերդէն երկու ամիս շարունակ ճամբորդելով Պէյրութ եկած է դեղագործութիւն ուսանելու համար և թէ կարօտ վիճակի մէջ է, առաջարկած էր տարեկան ասը ոսկի յատկացնել որպէս զի կարենայ հետեւիլ իր հետապնդած արուեստին ուսմանը։ Ցանձնաժողովը նկատելով որ արդէն նպաստից մնտուկին ծախքովը Պէյրութի բժշկական վարժարանին մէջ ուրիշ հայ երիտասարդ մը բժշկութիւն կ'ուսանէր և իրեն երկիրը դառնալով հոն պիտի ծառայէր, և նկատելով որ բժշկութեան ուսանողը կ'աւարտէ այս տարի իր շրջանը, որոշեց որ ըստ նոյն օրինակի այս դեղագործի ուսանողին համար ալ նպաստ մը սահմանուի, պայմանաւ որ իր ծննդավայրը դառնալով ի գործ դնէ իր արհեստը։

Որոշուեցաւ առաջիկայ Նիստին մէջ նկատողութեան առնել արհեստանոցներու խնդիրը։

ԱՂԱՆ վրդ. Համամեան փափաքելով Գաղատիոյ Ս. Աստուածածին վանքը ուխտի երթալ, Ս. Պատրիարք Հայրը արտօնութիւն տուաւ։

ՄՈՒՇԵՂ վրդ է «մի քանի կրօնական մութ կէտերու» մասին բացատրութիւն ուղղուած Դր ասկէ առաջ կրօն. Ժողովէն, այս անգամ Մուշեղ վրդ. երկար բացատրութիւն մը ղրկած է որ պիտի քննուի կրօն. Ժողովոյ մէջ։

ԻՊՐԱՇԻԼԻ մէջ պանդխտող Շապին Գարահիսարի Պուսէյիդ գիւղացիք 200 ֆր. հաւաքելով Պարիրքարան ղրկեր են իրենց գիւղին եկեղեցւոյն նորոգութեան ծախքին ի նպաստ։

ԵՐԷԿ Արմաշու փոխ-վանահայր Եղիշէ եպս. Դուրեան Պոլիս եկաւ իր հետ բերելով 2 ժառանգաւոր աշակերտ և 3 որբ. Երկու ժառանգաւոր աշակերտները իրենց ծննդավայրը պիտի երթան։

ԵՐԷԿ Մայր վարժարանի մէջ գումարուեցաւ Շրջանաւարտներու Քննիչ Ցանձնաժողովը և կրօնագիտութեան, բարոյագիտութեան, առանին անտեսութեան և գծագրութեան քննութիւններ կատարեց։ Հարցումները քուէով առաջարկուեցան, ինչ որ գովելի նորութիւն մըն է։

Քննութեան ներկայ էին Բարկէն Ծ. Վ. Կիւլէսէրեան, Ցակոբ էֆ. Ոսկան, Պետրոս էֆ. Կարապետեան, Ստեփան էֆ. Կուրտիկեան, Սիմոն էֆ. Ցակոբեան և Դանիել էֆ. Հայկեան։

ԳԱՍԸՄ ԲԱՇԱՑԻ կը գրեն.—«Կիրակի օրուան թալական ընտրութեան տեղեկագիրը Գրիգոր Վ. Աբարդեան մինչեւ ցարդ փութացուցած չըլլալուն, այս առաւօտ թաղեցիներու մեծամասնութիւնը խորհրդարան դիմելով, ստիպեց խեղճ Տ. Ղեւոնդ քահանան որ այս մասին պատշաճ կարգադրութիւն մը ընել տայ, քանի որ Գրիգոր վարդապետ Աբարդեան, նախորդ ատենապետ Արթաքի էֆ. Տ. Մտեփանեանի հետ համախոհուրդ, գործը ձգձգել կ'ուզեն իրենց յատուկ նպատակաւ։ Բողոքարկուները ցրուեցան՝ երբ Տ. Ղեւոնդ համոզեց զանոնք թէ իրենց իրաւունքները պիտի պաշտպանուին և Պատրիարքարանն ալ իր կողմէն պիտի վաւերացնէ սոյն ընտրութիւնը, քանի որ օրինաւորութեամբ կատարուեցաւ և վարչութիւնը չի փափաքիր թաղեցիներու սոյն անհամերաշխ վիճակին շարունակութենէն, որ հաղիւ վերջացաւ։»

Ա Զ Դ

Ցառաջիկայ կիրակի, յուլիս 21, Պայծառակերպութեան Քրիստոսի տօնին առթիւ, Դեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան Արքեպիսկոպոս Զամչեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Պէյքոզի Ս. Նիկողայոս եկեղեցւոյ, ի հոգւոյս մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Գ. ՄԱՆԱՎԵԱՆ Ա. ՍՈՒՐՄԵԱՆ

Պէյքոզ, 15 Յուլիս

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ

. . . Խմբագիր «Մանզումէի էֆքեար» Լրագրոյ,

Շաբաթ օրուան «Մանզումէ»ի մէջ կարդացի Ուսուցչական քննիչ յանձնաժողովին կատարած քննութիւնները, որոնց գեղագրութեան քննիչին ներկայ չգտնուիլը մատնիչ ընելով զարմանք յայտնած էիք, և ըսած էիք թէ «Թէպէտ կրկին հրաւէր ղրկել որոշուեցաւ, սակայն տունը գիտցող չի գտնուելուն համար այդ որոշումը չի գործադրուեցաւ։ Թէպէտ քննիչը ներկայ չէր բայց քննութիւնը դարձեալ կատարուեցաւ, առանց նկատի առնելու գիրի ժամանակ ընտրելի ուսուցչին ունենալիք դիրքը, բան մը որ կարեւոր է գրավարժութեան ուսուցման համար»։ Չեր ըրած այս դիտողութիւնը շատ ճշմարիտ և շատ արդարացի կը գտնեմ, սակայն Տէր Խմբագիր, պիտի հաճիք անուշտ ինձ ներել այդ մասին մի քանի դիտողութիւն ընել, խնդրելով որ հաճիք «Մանզումէ»ի մէկ անկիւնը հիւրընկալել։

Թէպէտեւ ըսուած չէր յանկէ անուանէ քննիչին ովքեր ըլլալը, սակայն քանի մը տարիներ Պատ. Ուսումն. Խորհուրդը մեզ ալ պատուած էր ժողովրդին մասնակցելու հրաւէրով։ Երբ կարդացի այդ դիտողութիւնը խորհեցայ թէ մի գուցէ դարձեալ ընտրուած և հրաւիրուած ըլլայի, և նամակը ձեռքս հասած չըլլար, ուստի ուզեցի ստուգել և ասոր համար դիմումս ըրի մեր պաշտօնակից Խաչիկ էֆ. Թահատճեանի, և իմացայ որ ան ալ տեղեկութիւն չունէր այս մասին։ Տէր Խմբագիր, ինչպէս ըսի քանի մը տարիներ Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ պատիւ ունեցայ յիշեալ յանձնաժողովին մէջ աշխատակցելու, սակայն առանց օր մը բացակայութեան ներկայ գըտնուեցայ պաշտօնս գլուխը. խղճի մըտօք կատարեցի ինձ յանձնարարուած պարտականութիւնը և պաշտօնէս դուրս ալ ինձ յանձնարարուածները անգամ սիրով և փութով կատարեցի. որուն համար գոհունակութեան և շնորհակալութեան գիր ալ ստացայ, որ այժմ քովս է։

Պատեհ առիթ կը համարիմ այս մասին իմ դիտողութիւններս ընել։ Անցեալ տարի Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ այդ հիւղերուն համար մասնաւոր քննիչ կարգուած չէր, և ես շատ լաւ գիտեմ թէ քանի մը հոգիներ առանց քննուելու մասնագէտ ուսուցչի վկայական իսկ առած են. Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ կնիքով ալ վաւերացած։ Ասիկա է ամէնէն զարմանալին։ Ասոնք ինչպէս յաջողած են ձեռք ձգել այդ վկայականը, և արուեստը ստորնացնելով զիրաց են ամենաչինչ թոշակներով պաշտօնավարել։ Ի հարկին պատրաստ եմ ասոնց անունները յայտնելու։ Ո՞վ է ասոնց նայողը և վկայական տուողը։ Վերջերս ի նկատի առնել ուզեց Ուսումն. Խորհուրդը այս պարագան, և վկայականները քննելու և տեղեկանալու որոշում տուաւ, սակայն ո՞ւր է։ կը խնդրեմ Պատ. Խորհուրդէն որ այս զեղծմանց առաջքը առնելու համար ինչ միջոց որ պէտք է ի գործ դնէ։

Մնամ յարգանօք

Մ՞. Կ. ՏԷՕՐՄԷՃԵԱՆ

Դ. Խ.—Խնդիրը պարզուեցաւ։ Ուսումն. Խորհուրդը նամակ կը ղրկէ գեղագրիչ ուսուցիչներու, և իրր պատասխան այդ նամակներուն՝ գեղագրութեան-քննութեան օրը անոնց գալուստին ալ կը սպասէ, մինչեւ իսկ մարդ ղրկելու կ'ըլլայ քննիչ կարգուած անձերուն տունը, սակայն Ուսումն. Խորհուրդին դժբաղդութենէն, նամակները... ժամկոց ախպոր մը քովը կը մնան։

Տէօքմէճեան էֆ. կը բողոքէ թէ ինչո՞ւ վկայական չունեցող ուսուցիչներ կը պաշտօնավարեն վարժարաններու մէջ։ Ասիկա նոր խնդիր չէ. հին յանկերգ։

Մինակ թէ, միւս կողմէ ալ, զարմանալի է որ ինչո՞ւ Տէօքմէճեան էֆ. իր բարձիկներուն վրայ հանգիստ կը քնանար մինչեւ հիմայ և իր ունեցած դիտողութիւնները կը պահէր իր խաղաղութեան վրդովուելուն։

* * *

Թահթաճեան էֆ.է ալ ստացանք նամակ մը այս մասին, զոր պիտի հրատարակենք մեր վաղուան թիւով։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

30 Յուլիս 1902

Ֆրանս.	3%	(3% Français)	100 27
Բէժի		(Tab. Turcs)	324 —
Գոնսոլիտ.		(R. Turque D.)	28 22
Երկաթուղի		(Lots Turcs)	115 50
Պանգ. Օթթ.	1 52	(Banque Ott.)	560 —
Թրանսվալ		(Transvaal)	141 50

Ա Զ Դ

Կեդրոնական Վարժարանի

Կեդրոնական Վարժարանի Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ վարժարանին վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ սեպտ. 2, Բշ. օր։ Այն ծնողքները և պաշտպանները, որոնք կը փափաքին իրենց զաւակները ղրկել Կեդր. վարժարան, կը հրաւիրուին, ամէն օր մինչեւ կէս օր, դիմել վարժարանին ընդհ. հսկող Գառնիկ էֆ. Բարունակեանի, արձանագրելու և ընդունելու համար մտից քննութեանց ծրագիրը։

Մտից քննութիւնները պիտի կատարուին գրաւոր կերպով, յառաջիկայ օգոստոս 27 Դշ. և 28 Դշ. օրերը։

Ի դիմաց Խնամակալութեան

Ատենադպիր Ատենապետ

Ց. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՑԱԿՈԲ ԷՍԱՅԵԱՆ

Ղալաթիա, 26 Յուլիս 902

Ի Լ Ա Ն

Պապր Ալի Խաղինէի Էվրագ տարբէսի իլուն, պու քէրրէ իմալ թիտիրիլմէսի մուգարրէր օլան 7 ատէտ աօլապ վէ 117 ատէտ մուհաֆազանէն, նիւմունէլերի վէճնէլ, իմալանա թալիպ օլանլարդն, ճիւմաատան մասատ, հէր կիւն Տաֆիրիկէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էդէմէլերի։

1318 սէնէսի ֆապրիգա լաղըմէսի իչուն միւպայմասընա լիւզում կէօրիւլէն գըրգ գալէմ էշեսի թէլէկրաֆի մէվգրի միւնազասաեա գօնուլուպ ֆիեաթլարը հատը լաեռգընտա կէօրիւլտիեի հալտէ չէհրը հալը ըումինին 23նճի սալը կիւնի իհալէի եվվէլիպէ վէ պիր հաֆթա սօնրա եիւզտէ պէշ թէնզիլաթ իֆրասը իլէ իհալէի գաթիպէլերինին ֆրասը մուգարրէր օլտուղունտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն նուսունէ վէ շէրաիթինի կէօրմէք վէ տահա զիեասէ մալիւմաթ ալմագ իւզրէ եվվէլ էմիրտէ եիւզտէ օն հիսապը իլէ թէէմնաթը նագոիյէ վէ եահսա Տէրսասաեթ Թիճարէթ օտասը իլէ մուգավէլաթ մուհարրիրլիեինտէն մուսատտագ քէֆիլէթ գավիլէլերինի համիլէն ճումատան մաստա պէհէր կիւն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէգարէթի մէճլիսը ի-տարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

17 Թէմուզ 1318

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԹԷՄԱՄԸ ԻԼԷ ԱԽԱՋ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէսի՝ Գալաթատա Գարաքէօյտէ։ Շիւպէլէրի՝ Սթանպոլտա Սուլթան Համամ ճատտէսինէ Ալլահվէրսի խանընտա վէ Պէյօղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ 333 Ն՝ տարբէտէ

Մէզքիւր իտարէխանէլէրտէ պիւճիւմէ մուամէլէթը սարրաֆիյէ ֆբրա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէխանէսինտէ մէթանէթի վէ պէտելը իճարէնին ալլըը իլէ հէր տիւրլիւ ըէգապէթլէրէ թէֆէվվիւգ իտէճէք սուրէթտէ խուսուսի գատա տարիէսի մէվճուտ տրը։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի իլէ Պէյ Օղլու չիպէսինտէ պանգա իլէ մուամէլէսի օլտուղունու միւսպէթ էվրագը հրիզ օլանլարա մախսուս սաղլանար մէվճուտ տրը։

Սթանպոլ չիպէկէսի՝ էմթէա իւզէրինէ բարա իգրազ վէ Սիրքէճիտքի խուսուսի տէբօսընա էմանէթ սուրէթի իլէ իմթէա գապուլ իտէր։

Տ՞ ԿԱԼԻՆՕՍ

ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԷՂԼԱՐ ԹԱՊԻՊԸ ԽՈՒՍՈՒՍԻՍԻ

Կալաթատա Սանտրգճըլար Ճատտէսինտէ 97 նիւմէրօլու թէտավիխանէսինտէ խասթալարը գապուլ վէ թէտաավի իտէր։ Պէլ սօղուգլուղունուն էն չէտիտ վէ էն միւզմին հալինտէ վէ օնատան տօլաեը զուհուր իտէն պիր չօգ իտարար եօլու իլէթլէրինի միւշթէհիր պուլունան տօքթէօր ԿԱԼԻՆՕՍ՝ էն եէնի վէ ալեա ուսուլ իլէ, հիլ աղրը հիսս իթտիրմէքտիրն, ազ միւտէթ զարֆընտա թէտավի իտէր։ Թէրէտիւա իտէնլէրտէն՝ իւճրէթի խասթալըգլարընին չիֆասընատան սօնրա ալընապիլիր։

ՖՐԷՆԿԻ Ղաեէթ եէնի վէ եվրոբատա թաթպիգ օլունան սօն ուսուլ իւզրէ, ֆրէնկի խասթալըգընը թամ մուվֆագէյյէթլէ թէտավի իտէր։ Հէր կիւն սաաթ 4էն10ա գատար Կալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսինտէ՝ Գարագուլ օթէլի գարշըսընտա ամպաճը տինքանը իւզէրինտէ, 97 օմէրօլու թէտավիխանէսինտէ պուլունուր։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԵ

Սիրքէճիտ քեաֆն (Էճզախանէ-Թիւրքիյէ) եէվմը քիւշարտանան պէրի կէօաթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգգաթատան վէ իհզար օլընան քեաֆֆէի էամվիյէնին խալիսիյէթ վէ էվվէնկէթինտէն տօլայը շէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէլերինէ նիւմունէի իմթիհալ օլմագ շէրէֆինի իպրաղ ինթիշ տիր։ պու տրգգաթ վէ ինթիլամա մունզամ օլան թէճարէթ վէ նէզգաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերէճէ ասըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտին պայլըճասը տրը։ ամմէնին միւսէլլէմի վէ տէվաիրը բէամիլէնին տախի մուսատտագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր։ պու կիպի պիր թէէսիսէն պէքլէնիլէլ չու խրտէմաթը միւսթահսնէյէ պիր իլավէի ինանիյէթքարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսէնէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլճիւմլէ զուէֆայի խասթէկան մէճճանէն թէտավի ինթիրիմէգ վէ մուալէճաթը լաղըմի տախի քէզա պիլա իւճրէթի ինթա իսիլմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆեատաքեարըգլար նազարը տրգգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինսինէ խրտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինանիյէթբերվէրի իւզէրինէ թէէսիս իտիլմէկ օլտուղը տէրհալ թայեին իտէրիյէթ չու թատատա օլընան հիմմաթի մասրուֆէյէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրգգրտա գաթը տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզտէն տէ էրպապը միւրաճաաթըն մէճմունիյէթ վէ էմնիյէթինի մէ սթրպպանընն տախի խօշնուտսինի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէ վէ էմրատա քէապը իսթիհսաբը թամ էյլէմիշ մէշահիրը սթրպպա հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունաբգլարը կիպի զիւքիւր ու իւնամ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տրը։ էճզախանէտէ պուլընան ալեաթ վէ էտվաթը ֆէնենիյէսինին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէնիմէյէ չայան օլան (թանիլիխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմթը Սէնիյէտէն էվրօբատա տօգուզ սէնէ թանիլ ինթիրիտիքտէն սօնրա իլգ ատֆա օլարագ քիմիակիր տիբլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ ինթիշ օլան Մէքթէպը թըպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինտէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր։ մումիալէյհին ֆէնընը թահլիլտէքի իգթիտարը պուրատա նասըլ մալիւմ իսէ, եվրօբաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մումիալէյհ պէտէնը ինանատա միհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմալ իլէ պիթթահլիլ աթըպպաեա իհզար վէ պինայէն ալէյհ աթըպպայի մումիալէյհիմին իյլէրինի պիր գաթ տահա թէսիլ ինթիմքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտ տախի սուրէթը միւքէմմէլէաթ թահլիլ վէ իհզար ինթիմքտէ տիր։ 8—8

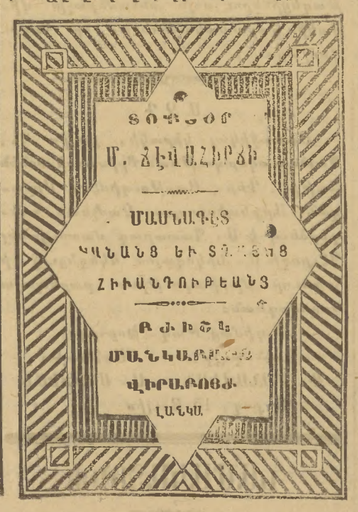

ՈՒԷՍԹԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՍԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՆԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարընն մէճմուի	ֆնկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քիսմիէն թէէմիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր ճէնէթէլէր արանըլմագտա տրը
ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարընն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընի 125 % տիր։ Իյլէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ էթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմնաթ տրը։

ՍԻՆԿԷՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ՝ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հուչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ յարգ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներու մէջ 400է աւելի չքաղաքակիրթ պատուոյ մրցանակ առած է։

Այն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց գետնուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

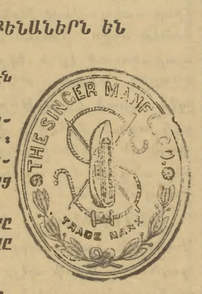

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՋ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ԾՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունը ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի Լիսէին դիմաց։ Ղալաթիա՝ Գարաքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մանաճիւղք՝ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ

ՏԻԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ ԶԱՐԴԱՐԱՆԱՑ
Կ. Պոլիս, Զաքմաքճիլար եօգուշ, Մեծ Նոր Խանի մէջ, վարի յարկ, Թիւ 47։

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ
ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարու մներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրլանդ, քղանք, ձեռնոց, անտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և չառ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մասի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՊԱՒԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՇԽԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԼԱԹ ՖՐ. 750000000

1899առ մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
» » հանկրն » » »	460,267,203
» » » բրիմի »	1,433,965

Էօմիր իւղէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ շէրաիթ իլէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Ճանկա իտրը հէր նէվի պինա վէ եէնա իւղէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէյտ իտրը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաքոյ սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896առ 18½%, 1897առ 18%, 1898առ 18%, 1899առ 16% թէմէթթիւ թէվզի ինթիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլերը՝ (Տէրեասատէթառ Գրէտի Լիոնէ, Օսմանտատ Անկլօ Աւսթրիական Պանգ, Ֆանգ Նասիոնալ Պուլկար։

Թուրքիա իչիւն միւստաֆա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի ամէնթլէր արանըլըյոր Թիւրքիա իչիւն ումումի ամէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ,

Գալաթա, Մէր Թէպանի ազագ ճէտիտխան

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԷՄԻԶՏԷՆ ՀԱՄԻՏԻՑԵԷ ՖԷՍԷԼԵՐԻ

Սայէի Շահանէտ Սթանպօլտա Ֆէրիքէօյիւնտէ թէէսիս ինթիկիմիզ «Համիտիյէ» ֆէս ֆապրիգասը մամուլաթը՝ Եվրոբա մալլարընտան գաթ գաթ իւսթիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օլտուղը կիպի, ֆիյաթճա տա էհվէնն պուլունտըղը ճիհէթլէ. տախիլի մամուլաթըմըզին ըէվանընը թէէմին ինթիմէ արզուբընտա պուլընան միւթէրէմ էհալիմիզի էզնէը ճիհէթ մէմնունն ինթիմքտէ տիր. էսասէն մագասատըզ միւլի սէրբաշըմըզը տախիլէն իսմալ ինթիմքէճենէպիլէր ինթիյաճատան վարէսթէ գալմագ նօգթալարընա միւնահասը օլուպ, պու էմէլին հուսուլի իսէ, եվրոբա մալլարընա հէր վէճհէլէ բիւճանլէթի պիթթէճրիւպէ սապթի օլան իչպու մամուլաթը տախիլիյէթիզէ էհալիի քիրամին լայզգ օլտուղը տէրէճէտէ բաղպէթ պույուրմալարընա միւթէվագգէֆ տրը. չայանը ինթիհար պիր տիհէթ տախի ֆապրիգամըզ վէ գու պուլան սաթըշտան 100 տէ 2 սինի էազիմը սասը Շէհրիյարիտէն օլան Հիճազ ըէմէնտըֆէրինէ մաէլմէնունիյէ թէրք ինթիշ օլտուղու կիպի, Տար իլ Ամէզէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիյէ Սանայի մէքթէպինէ 150 սաէտ մա բիւկիլ ֆէս իհտա ինթիմքտ սուրէթիյէ տէ իպրազը համիյէթէ մուվաֆֆագ օլմուշտը։ Իչպու ֆէսլէր եաղմուրտան թէրտէն պօղուլմասընը կիպի, գալըպ տախի խթէմէզ. բսլանան ֆէսլէրին աթէչէ կէօսթէրիլմէյէրէք գուրուլըլմասը իհթար օլունը։

Զիյրտէ մուհարրէր մահալլէրտէ բիւսկիլիզ օլտուղը հալտէ, մագթու ֆիյաթլարա սաթըլմագտա տրը։

Իչի թիպէթի զայէթ գուլլանընը ֆէս՝ պէհէրի 5 ղ.,

Իչի հասբրը զայէթ գուլլանընը ֆէս՝ պէհէրի 8 ղ.,

Իչի իքի գաթը զայէթ գուլլանընը ֆէս՝ պէհէրի 10 ղ.,

Իչի աթլասը զայէթ գուլլանընը ֆէս՝ պէհէրի 13 ղ.։

Մահալը ֆիւրուխթը.— Սթանպօլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Քիւչիք Իսմաիլ Բաշա խանը պրընտա Ն. 17, Տիւրէքլէր արասընտա Ն. 71, Ազէբայտա Եէչիլ Թուլումպա մէյտանընտա Ն. 101, Շիչլիտէ Օսման պէյ կազինոսը ճիվարընտա Ֆապրիգամըզ թաֆթանտա, Պէշիքթաշտա Ճատտէի Քէպիրտէ Տօգթ. Գրիսեան էֆէնդինի խանէսի թաճիրընտա վէ Իսպիկիտարտա չարշուի քէպիրտէ 44 նիւմէրօտա վէ Պալատ իսկէլէսինտէ 3 վէ 5 Ն՝ մազազալարտա սաթըլմագտա տրը։

Ֆէսլէրիմիզ գերբլուպ պօզուլտուղը թագարրատ չիպէլէրիմիզին հէր հանկըսընա միւրաճաաթ օլունուրսա, եէնի պիր ուսուլտ մէճճանէն գալըպլանաճաղը միւհիմէրէմ միւթէրիլէրիմիզէ իլան իտէրիզ։

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԵԼԷՏԷՆ ԵՐԳԱՆՄԸՇ ՎԷ ՖԻԼԹՐԷԼԷՆՄԻՇ ԷՆ ԱԼԷԱ

ԶԷՑԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐԸ

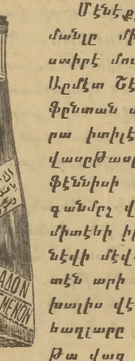

Մէնէքշէ բաեիհալը Օսմանը միւբէքքէպլէրի վէ սարէ մուսթէրիի Կիրիսի Աբմէտ Շէվգը պէյ թարաֆընտան պու տէֆա իսթիբրա խտիլէն«ֆիլթրէ» ալեթի վասրթասը իլէ, ուսուլը ֆէնենսի տարէսինտէ եըգանմրզ վէ սիւդիւմիզ վէ միտէի իսլալ իտէճէք հէր նէվի մէվատտը էճենպիյէտէն արի վէ պէրի գըրընմըզ խալիս վէ նէֆիս զէյթուն եաղլարը մէվզըը ֆիրուխթա վազ օլունմուշ տրը։

Պունուն խլիֆբընը ֆէնենէն իսպաթ իտէնլէրէ՝ իմալաթխանէ թարաֆընտան 50 օսմանլը լիրասը վէրիլէճէկի տախի թէսհհիւտ օլունուր։ Իչպու եաղլարընն կէրէք նէֆասէթինի վէկէրէք ֆիաթճա էվվէնիյէթինի թէհրիւպէ ինթիմքէ խսթէէն էրպապը մէզգա՝ տէրունինտէ աթիգ եարրմ գըբէ զէյթուն եաղընը հավի վէ չիչէնին աղզը մուխթէրիի Կիրիսի Անմէտ Շէվգը մէօրի իլէ մէմհուր գաբալը չիչէլէրտէն պէհէր ատտ. 5 ղրուշ ֆիեաթլա սաթըլմագտա տրը։

Եաղ իսկէլէսին. է 29 նիւմէրօլու Նիգօլաքի Բաբատօրալօնընն մաղազասընա միւրաճաաթ պույրուլմասը իլան օլունուր։

60 ՂՐՈՒՇ ՇԱԲԹԱԿԱՆՈՎ

Բարեկիրթ և պատուաւոր պատանի մը որ երկու տարի ի վեր առեւտրական ասպարէզ մտած է և տեղեակ է մանիֆաթուրայի, ինչպէս նաև մաքսի և երկաթուղւոյ գործողութիւններու, վաթսուն ղրուշ շաբաթականով պաշտօն կը փնտռէ վաճառականի մը քով։

Լաւ կը խօսի և կը գրէ Հայերէն, Տաճկերէն և գաղղերէն լեզուները։ Դիմել խմբագրատուն «Մանզումէ»ի։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՅՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեսակն տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կորտին, ամրողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրտիպէ և դեռ այս կարգը չատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հրնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիմադրութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Օ vo–lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուածէր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ուրեմն զավաճառներու քով։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԻՆԱՍԻ ԷՖԷՆԴԻ ՓԱՍՏԱՓԱՆ

Կառավարութեան մօտ եեւսուֆ օղլու խանը, Ն. 18 ԻԶՄԻՐ,

Այս ծանօթ փաստաբանն որ ակիզառաջ Գրգաղաճ հաստատուած էր, այս անգամ իւր գրասենեակն փոխադրած է Իզմիր Եուսուֆ օղլու խանը։ Կը տեսնայ ամենայն ստուգութեամբ, օրէնքի սահմանին մէջ, ամէն դատական, վաճառականական գործեր թէ Հուգուքի, Թիճարէթի Շէրիյէ և թէ ամէն պաշտօնական սենեակներու վերաբերեալ գործողութիւնը։ Կը յանձնարարենք յիշեալ էֆէնտին յարգոյ հասարակութեան։

)(240)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻՒ ԷՋԵՐԵԱՐԻ»

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԳԼԽ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԵՆԱՆԱՑ

ԵՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԹ.

Գիշերը բաւական առաջացած էր երբ թղթախաղը վերջացաւ, և Կատարեանները տուն վերադարձան։

Հետեւեալ օրը աւելի մեծ համոզումներ առած էր Ալիսի հարցնութիւնը նախկին ոսկերիչին մտքին մէջ, որ կը խորհէր թէ ինչ միջոցով և որո՞ւ ուղղէր առաջարկը։ Գիտէր որ իր զաւակէն չատ բարձր արժանիք ունեցողներ խնդրած էին Ալիսի ձեռքն ու մերժուած, և ինքը որ անոր հօր ստորադասեալն էր, արդեօք աններելի յանդգնութիւն ըրած պիտի սեպուէր, եթէ Օր. Գրիգորեանցը Արսէնի հարցնութեան պահանջէր։

Կատարեան՝ արդարեւ չատ սիրելի էր թէ Ալիսի և թէ հօրը, բայց անոնք իրր ի՞նչ կը համակրէին իրեն, ո՞չ ապաքէն աւելի հին աշխատաւորի մը դիրքն ունէր անոնց հանդէպ և հիմա երբ կեսրայր ըլլալ առաջարկէր Օր. Գրիգորեանցի, նուաստացուցած պիտի չըլլա՞ր խրոխտ աղջկան արժանապատուութիւնը։

Նախկին ոսկերիչը որ ծայր աստիճան կ'զգուշանար երկու միլիոնատէր եղբայրներուն ու անոնց ընտանիքին համակրութիւնը կորսնցնելէ, առանց մինչեւ իրենկուն այս ծանր խնդիրին վրայ խորհեցաւ, առանց վճռական որոշում մը տալ կարողանալու։ Կնոջը խորհրդակցութեան ալ չէր դիմեր, վատահ ըլլալով որ Գրիգորեանցներու վերաբերեալ խնդիրներու մասին, ինքը ամէնէն աւելի ձեռնհասօրէն կրնայ դատաստան ընել։

Օր մը, երկու օր, չարունակ այս ամուսնական խնդիրն էր որ կ'զբաղեցնէր զինք, որուն ուշ կամ կանուխ ձեռնարկը պիտի ընէր, քանի որ այնչափ կը չարչարուէր ամբողջ էութեամբը։ Բայց որո՞ւ բանար առաջարկը, գիտէր որ Ալիսի վրայ ոչ ոք կրնար ազդեցութիւն ունենալ, երբ մանաւանդ ամուսնութեան նման սրտի խնդիրի մը վրայ ըլլար գործը։ Ուղղակի Ալիսի՞ դիմէր արդեօք։ Ասիկայ ձեռնարկներու յանդգնագոյնն էր որմէ ինքը ալ կը սոսկար և չէր ուզեր անոր անպատասխանատուութիւնը վրայ խորհիլ։

Իսկ Արսէն բոլորովին անտեղեակ հօրը մտադրութիւններուն, մտքէն իսկ չէր անցներ Ալիսի հետ ամուսնանալ, թէև աշխարհի ամէնէն մեծ երջանկութիւնը պիտի սեպէր եթէ անակնկալ միջոցով մը այդ երանութեան արժանանար։ Հայրը զգուշաւոր ընթացք մը կը բռնէր Արսէնի հանդէպ որուն ընաւ չէր զգացներ իր մտադրութիւնները, մօրն ալ խստիւ պատուիրած էր որ թուլբերանութիւն մը չընէ ու չգրգռէ անմեղ տղան, անբուժելի վէրք մը բանալով անոր սրտին մէջ։

Կատարեանի ծրագիրը առանձին գործել էր, առանց ճանձնունելու խնդիրը, եթէ յաջողէր, բնականաբար պիտի հուչակուէր նախանձելի արդիւնքը, իսկ եթէ մերժում ստանար, բոլորովին պիտի թաղէր խնդիրը ազատելով նաև Գրիգորեաններուն որ ղեղեալ համարին։

Այս ծրագիրներով մէկ երկու շաբաթ զբաղեցաւ Կարապետ աղան, մերթ յուսահատելով և մերթ ալ ոգեւորելով և վերջապէս օր մը ամէն նը-կատում ոտքի տակ առնելով Տագրեաններուն գնաց, ուրկէ Ալիսի հետ իրենց տունը վերադարձաւ։ Մանկամարդ աղջիկը արդէն իբր հայր կը նը-կատէր իր հօր պաշտօնեան որուն տունը կ'այցելէր յաճախ և ուտելեղէնի և կամ ուրիշ խնդիրներու նկատմամբ պանդուխտներ կ'ընէր, որպէս թէ իր տան մէջ ըլլար, ուստի անակնկալ չէր ո՛չ իրեն, ո՛չ ալ Տագրեաններու համար Կատարեանի այս հրաւէրը։

Կարապետ աղան արդէն այնպէս մը կարգադրած էր որ, քառորդի մը չափ ամբողջ ընտանիքին ներկայութեան տեսակցելէ ետք, ինք ու Ալիս առանձին մնային։ Ճգնաժամը հասած էր հիմա, ճարտարախօսութիւն, ընտանութիւնը, մտերմութիւնը տեղի տուած էին տատամումի մը, չուարումի մը, երկչոտութեան մը, որմէ կարծես թոմբ կը քաշէին տանտիրոջ առջև։ Ալիս դեռ չէր կարծէր որ մասնաւոր տեսակցութեան հրաւիրուած ըլլար, ուստի կարգապետ աղային տատամոտ ձեւերուն չկրնալով նշանակութիւն տալ.

—Ի՞նչ ունիս կարգապետ աղա, ըսաւ, մտազբաղ կը տեսնեմ քիչ մը զքեզ։

—Իրաւունք ունիս օրիորդ, պատասխանեց ոսկերիչը խոր հառաչ մը քաշելով, մտազբաղ ըլլալէ աւելի մը-տատանջ եմ, և ցաւալին այն է որ մէկու մ'ալ չեմ կրնար ըսել թէ, ի՞նչ բան կը տառապեցնէ զիս։

Այս ոճով խօսակցութեան երբեք չէր սպասէր Ալիս, իր տեսակցութիւնները կարապետ աղային հետ, միշտ զբաղալի, կատակախառն և Գեթեւ նիւթերու վրայ եղած էին, այս աստիճան լուրջ յառաջաբան մը բնականաբար արթնցուց զինք որ պարագային յարմար դիրք մը առնելով.

—Եթէ այդչափ մեծ պատճառներ ունիք մտատանջ ըլլալու, ըսաւ, գոնէ հօրս խորհուրդ հարցնելու էք, քանի որ բան մը չէք պահեր անկէ, և գիտէք որ սրտանց կը սիրէ զձեզ։

—Գիտեմ, երախտապարտ եմ, բայց որովհետեւ խնդիրը քիչ մ'ալ հօրդ վերաբերութիւն ունի, բոլորովին չուարած եմ և ինչ ընելիքս չեմ գիտեր, կը վախնամ որ սխալ քայլ մը կ'առնեմ և կը վշտացնեմ հայրդ, որուն մասին գիտես արդէն որ ինչ զգացում կը տածեմ։

—Եթէ առեւտրական կամ դրամական գործ մ'է, ես կը միջամտեմ և կը կարծեմ որ կրնամ ազդեցութիւն յանձնեցնել հօրս վրայ։

—Դրամական չէ օրիորդ, յարեց Կատարեան, յուզումէն դէպի դեղին կտրած, բայց դարձեալ դուք պիտի կրնաք անոր լուծումը տալ։ Առաջարկ մը պիտի ընեմ հօրդ, կարելի է պարարի ամէնէն յիմար, խենթ առաջարկը պիտի սեպուի ան, բայց ես փորձ մը պիտի ընեմ, ոչ ոք իրաւունք ունի զիս մեղադրելու, քանի որ բրած փորձս ճիգ մ'է դէպի լաւը։ բարին և աղնիւը հասնելու, այս մասին խուրհուրդ պիտի հարցնեմ ձեզ և կուզեմ գիտի ընեմ ձեր ազնիւ սրտին։ Յառաջաբաններէ մի նեղուիք։ առաջարկս խիստ թանկագին նիւթի մը շուրջ կը դառնայ, որուն վրայ խօսելէ առաջ կ'ուզեմ ապահով ըլլալ թէ իմ և ձեր մէջ պիտի մնայ ինչ որ խօսիմ։

Կատարեանի այս խորհրդաւոր ձեւերն ու ընելիքներուն ընծայած առաջարկութիւնը հետաքրքրութիւն արթնցուցին Ալիսի մէջ որ անհամբեր չեղտով մը.

—Ինչո՞ւ ասանկ աւելորդ պայմաններու վրայ կը խօսիք, ըսաւ, ինչո՞ւ բացայայտ կերպով չէք յայտներ ձեր միտքը։

(Շարունակելի)